

**KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE**

**Izveštaj
o stanju na tržištu hartija od vrijednosti
za 2020. godinu**

Banja Luka, maj 2021. godine

Adresa:	Banja Luka Vuka Karadžića 6
Telefon(i):	+387 51 218 356 +387 51 218 362 +387 51 212 199
Faks:	+387 51 218 361
e-mail:	kontakt@secrs.gov.ba
Web:	www.secrs.gov.ba

Izvještaj o stanju na tržištu hartija od vrijednosti
[www.secrs.gov.ba/Izvjestaj o stanju 2020.pdf](http://www.secrs.gov.ba/Izvjestaj_o_stanju_2020.pdf)

SADRŽAJ

UVOD	4
I NORMATIVNO-PRAVNI OKVIR	5
II MAKROEKONOMSKO I FINANSIJSKO OKRUŽENJE	7
III PRIMARNO TRŽIŠTE	12
IV SEKUNDARNO TRŽIŠTE	17
1. Uvrštenje hartija od vrijednosti	17
2. Postupci odobravanja prospekata za uvrštavanje hartija od vrijednosti na berzu - dokumenta o registraciji	19
3. Berzanski pokazatelji	19
4. Registracija, obračun, poravnanje i prenos hartija od vrijednosti	31
5. Izvještavanje i objavljivanje informacija od strane emitenata.....	35
6. Promjena oblika organizovanja akcionarskog društva i promjena pravne forme.....	37
7. Preuzimanje akcionarskih društava	37
V INVESTICIONI FONDOVI	40
1. Proces obaveznog preoblikovanja zatvorenih investicionih fondova.....	41
2. Neto vrijednost imovine	41
3. Struktura imovine investicionih fondova.....	44

UVOD

Tržište kapitala usmjerava raspoloživa finansijska sredstva i ima značajan uticaj na razvoj privrede, poslovanje privrednih društava kao emitenata hartija od vrijednosti, kreiranje novih investicionih mogućnosti, te privlačenje novih i zadržavanje postojećih investitora. Počeci razvoja tržišta kapitala u Republici Srpskoj vezuju se za proces privatizacije i formiranje institucija tržišta kapitala, Komisije za hartije od vrijednosti 2000. godine, Centralnog registra hartija od vrijednosti i Banjalučke berze hartija od vrijednosti 2001. godine. Prva transakcija na Banjalučkoj berzi obavljena je u martu 2002. godine. Malo tržište i neadekvatan razvoj privatizovanih preduzeća imali su opredjeljujući uticaj na stepen razvoja tržišta kapitala Republike Srpske.

Prema klasifikaciji FTSE Global Equity Index Series¹ tržište kapitala Republike Srpske nije klasifikovano. Međutim, tržište kapitala Republike Srpske u klasifikaciji tržišta najbliže pripada grupi tzv. rubnih tržišta (eng. frontier markets), u kojoj se nalaze tržišta Srbije, Hrvatske i Makedonije. Rubna tržišta predstavljaju grupu tržišta u razvoju koja imaju manju tržišnu kapitalizaciju i likvidnost od grupe razvijenijih tržišta u razvoju. Ova tržišta u osnovi karakteriše relativna otvorenost i dostupnost za strane investitore ali i moguća veća ekonomska i politička nestabilnost, potencijalni veći dugoročni povrat i mala korelacija sa drugim tržištima kapitala.

¹ FTSE Global Equity Index Series pokriva preko 8.000 hartija od vrijednosti u 48 različitih zemalja i preko 98% svjetske tržišne kapitalizacije – pokriva svu imovinu i sektore relevantne za potrebe investitora u svijetu.

I **NORMATIVNO-PRAVNI OKVIR**

Zakon o tržištu hartija od vrijednosti², Zakon o investicionim fondovima³, Zakon o preuzimanju akcionarskih društava⁴, Zakon o faktoringu⁵, te dijelom i Zakon o privrednim društvima⁶ predstavljaju temeljne pravne akte i glavni zakonodavno-pravni okvir za uspješno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti Republike Srpske. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je preduzela niz mjera i aktivnosti u cilju njihove dosljedne i potpune primjene u praksi.

Interni opšti akti, kojima se na cjelovit, sveobuhvatan i sistematičan način uređuje funkcionisanje i rad same Komisije su:

- Statut Komisije (koji sadrži i Etička pravila Komisije),
- Poslovnik o radu Komisije,
- Odluka o tarifi naknada, na koju saglasnost daje Vlada Republike Srpske.

Iz oblasti emisije hartija od vrijednosti primjenjuju se sljedeći akti koje je donijela Komisija u skladu sa zakonskim ovlašćenjima:

- Pravilnik o Registru emitenata hartija od vrijednosti,
- Pravilnik o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti,
- Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude i
- Pravilnik o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva.

U dijelu koji se odnosi na poslovanje ovlašćenih učesnika (kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti), primjenjuju se sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o trgovanju,
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- Pravilnik o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera,
- Pravilnik o poslovanju berzanskih posrednika,
- Pravilnik o adekvatnosti kapitala, izloženosti riziku, posebnim rezervama i likvidnosti brokersko-dilerskog društva,
- Pravilnik o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti,
- Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija o poslovanju sa hartijama od vrijednosti,
- Pravilnik o obavljanju kastodi poslova,
- Pravilnik o načinu sprečavanja zloupotreba povlašćenih informacija,
- Pravilnik o postupcima koji se mogu smatrati manipulacijom i drugim oblicima zloupotrebe tržišta u cilju njihovog otkrivanja i sprečavanja,
- Pravilnik o davanju saglasnosti na sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu brokersko-dilerskog društva i

² Službeni glasnik Republike Srpske, broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 4/17.

³ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 92/06, 82/15 i 94/19.

⁴ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 65/08, 92/09 i 59/13.

⁵ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 123/20.

⁶ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 i 100/17.

- Pravilnik o registru kvalifikovanih investitora i odobravanju statusa kvalifikovanih investitora.

Propisi koji se odnose na poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima su:

- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društva za upravljanje investicionim fondovima i banke depozitara,
- Pravilnik o uslovima, načinu sticanja i priznavanju ovlašćenja za prodaju akcija ili udjela u investicionim fondovima s javnom ponudom,
- Pravilnik o promociji investicionih fondova sa javnom ponudom,
- Pravilnik o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o sadržaju ugovora između zatvorenog investicionog fonda s javnom ponudom i društva za upravljanje,
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra fondova,
- Pravilnik o uspostavljanju, vođenju i objavljivanju podataka iz registra udjela u otvorenom investicionom fondu,
- Pravilnik o ulaganjima i ograničenjima ulaganja otvorenih investicionih fondova rizičnog kapitala s privatnom ponudom,
- Pravilnik o ulaganju otvorenih investicionih fondova s privatnom ponudom,
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda,
- Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o izdavanju dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lice i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje,
- Pravilnik o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o preoblikovanju zatvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik o adekvatnosti kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik kojim se uređuje postupak, troškovi i rokovi likvidacije investicionih fondova,
- Pravilnik o udjelima otvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik o trgovanju udjelima otvorenog investicionog fonda i
- Pravilnik o obaveznom sadržaju zahtjeva za izdavanje dozvole za osnivanje, sadržaju prospekta i zahtjeva za izmjenu prospekta otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom.

U skladu sa zakonskim ovlašćenjima doneseni su i sljedeći propisi:

- Uputstvo o sadržaju web stranica ovlašćenih učesnika na tržištu kapitala,
- Uputstvo o načinu uvida javnosti u spisak akcionara emitenta hartija od vrijednosti,
- Uputstvo o sadržaju revizorskih izvještaja za investicione fondove i emitente sa javno emitovanim hartijama od vrijednosti,

- Uputstvo o formi i sadržaju mišljenja uprave emitenta o objavljenoj ponudi za preuzimanje emitenta,
- Standardi korporativnog upravljanja i
- Smjernice za procjenu rizika i provođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti za obveznike u nadležnosti Komisije za hartije od vrijednosti.

II MAKROEKONOMSKO I FINANSIJSKO OKRUŽENJE

Ugovore za izradu i praćenje suverenog kreditnog rejtinga Bosna i Hercegovina potpisala je sa dvije međunarodne agencije za kreditni rejting Moody's Investors Service i Standard & Poor's⁷. Agencija Moody's Investors Service je 21. avgusta 2020. godine Bosni i Hercegovini potvrdila suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“, dok je agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's 28. avgusta 2020. godine Bosni i Hercegovini potvrdila suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Opis	Moody's Investors Service	Standard & Poor's
Rejting	B3 / stabilni izgledi	B / stabilni izgledi
Datum	21.8.2020.	28.8.2020.
Aktivnost	Potvrđen rejting	Potvrđen rejting

Tabela 1. Aktuelni kreditni rejting Bosne i Hercegovine

S obzirom da agencije Moody's Investors Service i Standard & Poor's koriste različite oznake za rejting, u cilju boljeg sagledavanja kreditnog rejtinga, odnosno stanja u kojem se Bosna i Hercegovina nalazi, u nastavku je dat prikaz kreditnih rejtinga ovih agencija.

Moody's Investors Service	Standard & Poor's	Kratak opis kategorije rejtinga
INVESTICIONI NIVO		
Aaa	AAA	Najbolja kreditna sposobnost, minimalan kreditni rizik
Aa1 Aa2 Aa3	AA+ AA AA-	Visoka kreditna sposobnost, veoma nizak kreditni rizik
A1 A2 A3	A+ A A-	Srednjevisoka kreditna sposobnost, nizak kreditni rizik
Baa1 Baa2 Baa3	BBB+ BBB BBB-	Srednja kreditna sposobnost, umjeren kreditni rizik
NEINVESTICIONI (ŠPEKULATIVNI) NIVO		
Ba1 Ba2 Ba3	BB+ BB BB-	Kreditna sposobnost sa špekulativnim elementima, znatan kreditni rizik
B1 B2 B3	B+ B B-	Špekulativna kreditna sposobnost, visok kreditni rizik
Caa1 Caa2	CCC+ CCC	Loša kreditna sposobnost, veoma visok kreditni rizik

⁷ Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine, URL= <http://cbbh.ba/Content/Read/549>

Moody's Investors Service	Standard & Poor's	Kratak opis kategorije rejtinga
Caa3	CCC-	
Ca	CC	Visokošpekulativna kreditna sposobnost, izvjesno neizvršavanje obaveza, selektivni bankrot, bankrot
C	C	
	SD	
	D	

Tabela 2. Usporedni prikaz oznaka rejtinga agencija Moody's Investors Service i Standard & Poor's⁸

Kreditni rejting B3, odnosno B koji su Bosni i Hercegovini odredile ove agencije ukazuje da Bosna i Hercegovina ima špekulativnu kreditnu sposobnost sa visokim kreditnim rizikom. Ovim se Bosna i Hercegovina nalazi na jedan korak do ocjene „loša kreditna sposobnost sa veoma visokim kreditnim rizikom“, što se smatra potpuno neatraktivnim za ulaganje.

Država	Dugoročni rejting / Izgled	
	Moody's Investors Service	Standard & Poor's
Albanija	B1 / stabilan	B+ / stabilan
Bosna i Hercegovina	B3 / stabilan	B / stabilan
Bugarska	Baa1 / stabilan	BBB / stabilan
Crna Gora	B1 / stabilan	B+ / negativan
Grčka	Ba3 / stabilan	BB- / stabilan
Hrvatska	Ba1 / stabilan	BBB- / stabilan
Mađarska	Baa3 / pozitivan	BBB / stabilan
Sjeverna Makedonija	-	BB- / stabilan
Rumunija	Baa3 / negativan	BBB- / negativan
Slovenija	A3 / stabilan	AA- / stabilan
Srbija	Ba3 / pozitivan	BB+ / stabilan

Tabela 3. Pregled dugoročnog rejtinga pojedinih zemalja iz šireg okruženja⁹

Rejting	Datum	Aktivnost
B3 / stabilni izgledi	21.08.2020.	potvrđen rejting
B3 / stabilni izgledi	16.02.2018.	potvrđen rejting
B3 / stabilni izgledi	26.02.2016.	potvrđen rejting
B3 / stabilni izgledi	10.07.2012.	potvrđen rejting / izgled izmijenjen
B3 / na posmatranju - negativno	03.04.2012.	snižen rejting
B2 / negativni izgledi	16.05.2011.	izgled izmijenjen
B2 / stabilni izgledi	17.05.2006.	povećan rejting
B3 / pozitivni izgledi	29.03.2004.	dodijeljen rejting

Tabela 4. Istorija rejtinga Bosne i Hercegovine po procjeni Agencija Moody's Investors Service¹⁰

⁸ Isto

⁹ Isto

¹⁰ Isto

Rejting	Datum	Aktivnost
B / stabilni izgledi	28.08.2020.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	30.04.2020.	potvrđen rejting / izmijenjen izgled
B / pozitivni izgledi	28.02.2020.	potvrđen rejting
B / pozitivni izgledi	06.09.2019.	potvrđen rejting
B / pozitivni izgledi	08.03.2019.	potvrđen rejting / izmijenjen izgled
B / stabilni izgledi	07.09.2018.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	09.03.2018.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	08.09.2017.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	10.03.2017.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	09.09.2016.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	11.03.2016.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	11.09.2015.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	13.03.2015.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	19.09.2014.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	28.03.2014.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	27.09.2013.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	27.03.2013.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	28.03.2012.	potvrđen rejting / izgled izmijenjen
B / na posmatranju - negativno	30.11.2011.	snižen rejting
B+ / negativni izgledi	28.07.2011.	izgled izmijenjen
B+ / stabilni izgledi	08.12.2009.	potvrđen rejting
B+ / stabilni izgledi	22.12.2008.	dodijeljen rejting

Tabela 5. Istorija rejtinga Bosne i Hercegovine po procjeni Agencije Standard & Poor's¹¹

Prema ocjenama agencija, među zemljama u regionu, Bosna i Hercegovina ima najlošiji kreditni rejting.

Struktura finansijskog sistema Republike Srpske i dalje je izrazito bankocentričnog tipa, a neadekvatan odnos prema štednji i investicijama imaju značajan uticaj na to da privredna društva koja imaju potrebu za novim kapitalom i dalje nedovoljno koriste tržište kapitala kao primarni izvor finansiranja sopstvenog razvoja.

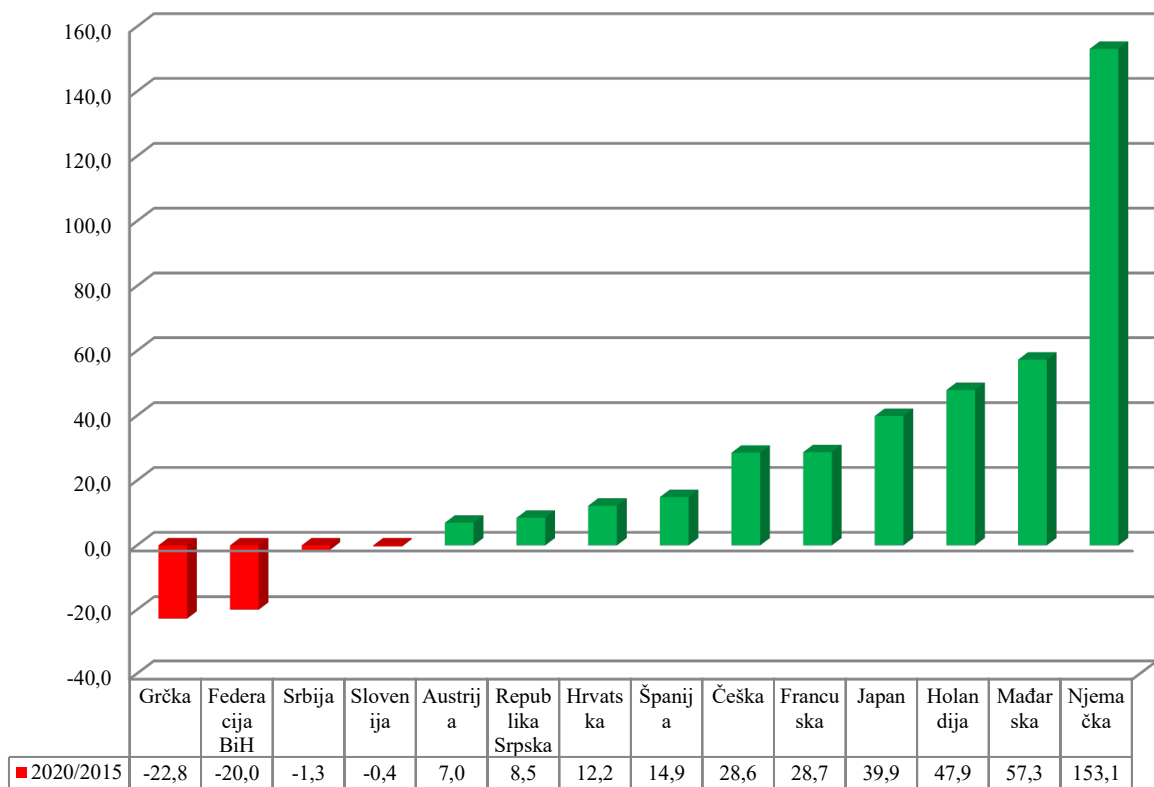
Na osnovu podataka o ostvarenom prometu i tržišnoj kapitalizaciji, izvještajna 2020. godina može se okarakterisati kao godina rasta aktivnosti na tržištu kapitala Republike Srpske u odnosu na prethodnu godinu. Stanje na tržištu kapitala Republike Srpske u 2020. godini, uzimajući u obzir veličinu i razvijenost tržišta, ima slične karakteristike kao tržišta zemalja u regionu.

U cilju uporednog ukazivanja na stanje na Banjalučkoj berzi, dati su podaci o kretanju tržišta nekoliko zemalja, a kao osnovni pokazatelji uzeti su najznačajniji indeksi sa ovih tržišta kapitala.

¹¹ Isto

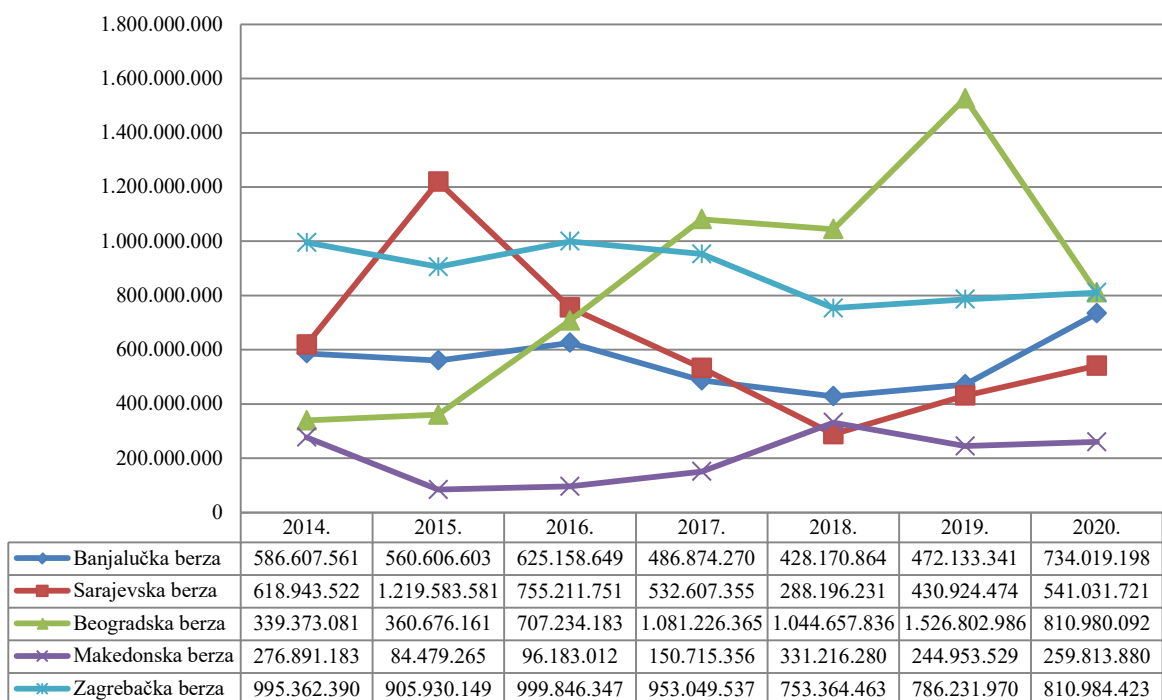
Tržište	Indeks	Promjena indeksa (%)						
		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2015.- 2020.
Grčka	ASE	-23,0	1,9	24,7	-23,6	49,5	-11,7	-1,3
Federacija BiH	SASX-10	-2,2	-1,2	-18,5	11,5	29,0	-5,5	7,0
Srbija	BELEX15	-3,4	11,4	5,9	-3,7	9,6	-6,6	12,2
Slovenija	SBI20	-11,2	3,1	12,4	-0,3	15,2	-2,7	14,9
Austrija	ATX	11,0	9,2	30,6	-19,0	15,0	-12,8	28,7
Republika Srpska	BIRS	-8,6	-17,0	-0,6	4,1	9,3	-6,7	-20,0
Hrvatska	Crobex	-3,2	18,1	-7,6	-6,2	16,7	-13,8	-0,4
Španija	MADX	-7,4	-2,2	7,6	-15,0	10,2	-15,4	-22,8
Češka	PX	1,0	-3,6	17,0	-8,2	12,8	-7,9	8,5
Francuska	CAC	7,4	4,9	9,3	-11,0	26,4	-7,1	28,6
Japan	NKY	9,1	0,4	19,1	-14,1	20,9	16,0	57,3
Holandija	AEX	4,6	9,4	12,7	-10,4	23,9	3,3	47,9
Mađarska	BUX	43,8	33,8	23,0	0,9	16,0	-8,6	153,1
Njemačka	DAX	9,6	6,9	12,5	-18,1	25,2	3,5	39,9

Tabela 6. Usporedni prikaz promjene indeksa u periodu 2015 - 2020. godine

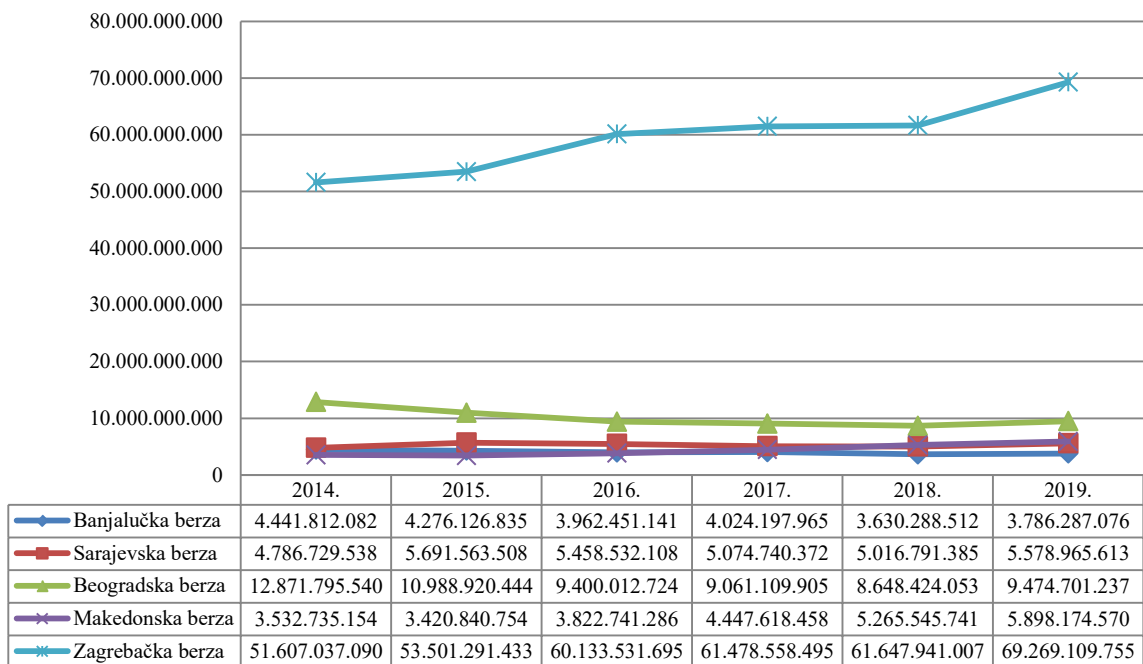
Slika 1. Prikaz promjena indeksa u periodu 2015 - 2020. godina (%)

U 2020. godini kod većine posmatranih tržišta došlo je do pada indeksa. Najveći pad indeksa bio je u Španiji (15,4%), Hrvatskoj (13,8%) i Austriji (12,8%). Berzanski indeksi u periodu od 2015. do 2020. godine na većini posmatranih tržišta bili su pozitivni, a posebno u Mađarskoj (153,1%) i Japanu (57,3%), dok su negativno kretanje imali u Španiji (-22,8%), Republici Srpskoj (-20%), Grčkoj (-1,3%) i Hrvatskoj (-0,4%).

Slika 2. Uporedni prikaz ukupnog prometa na Banjalučkoj berzi sa zemljama iz regiona u periodu od 2015. - 2020. godine (u KM)

Na osnovu podataka datih na gornjoj slici možemo vidjeti da ukupni promet na Banjalučkoj berzi u periodu od 2015. do 2020. godine ima kretanje slično kretanju na Zagrebačkoj berzi. Pored toga, u 2020. godini ukupno ostvareni promet na Banjalučkoj berzi veći je od ukupno ostvarenog prometa na Sarajevskoj berzi, kao i prethodne godine.

Slika 3. Uporedni prikaz tržišne kapitalizacije na Banjalučkoj berzi sa zemljama iz regiona u periodu od 2015. do 2020. godina (u KM)

Na tržištu kapitala Republike Srpske došlo je do rasta tržišne kapitalizacije u 2020. godini, što u našem regionu bilježe tržišta kapitala u Sevornoj Makedonij i Hrvatskoj. Razvijena tržišta u svijetu su osjetan oporavak od ekonomske krize imala još u toku 2009. godine, ali mala i nerazvijena tržišta jugoistočne Evrope su tek u 2013. godini neznatno osjetila efekte oporavka privrede i blage pomake u razvoju svojih tržišta. Prema sadašnjim pokazateljima, neophodne su značajne strukturne promjene, prvenstveno u dijelu koji se odnosi na efikasnost realnog sektora i kredibilitet pojedinačnih emitenata hartija od vrijednosti.

Stalnim zalaganjem institucija tržišta kapitala Republike Srpske, te pružanjem sveobuhvatnih informacija o poslovanju emitenata hartija od vrijednosti i investicionih fondova na jedinstvenom portalu tržišta kapitala Republike Srpske (www.blberza.com), tržište kapitala Republike Srpske je jedno od najorganizovanijih tržišta u regionu po pitanju dostupnosti informacija o tržištu, potrebnih investitorima za donošenje investicionih odluka. Značajne mogućnosti za poboljšanje stanja na tržištu u smislu informisanosti investitora nalaze se u povećanju kvaliteta informacija, naročito kroz adekvatan nadzor sadržaja izvještaja, pri čemu se naročito misli na izvještaje ovlašćenih revizora, ovlašćenih računovođa, ovlašćenih procjenitelja, licenciranih sudskih vještaka i stečajnih upravnika, o čemu je Komisija izvještavala institucije, organe i strukovna udruženja nadležna za njihov rad.

III PRIMARNO TRŽIŠTE

Postupak emisije podrazumijeva skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim imiocima, uz obavezu da svakom od njih omogući ostvarivanje prava iz hartije od vrijednosti koju emituje.

Prema odredbama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti¹², emisija hartija od vrijednosti može se izvršiti¹³:

1. **javnim ponudom**, u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica, uz izradu prospekta kojim su sumirane informacije od važnosti za investitore i
2. **bez obaveze objavljivanja prospekta**, pri čemu postoji obaveza emitenta da obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, te podnese zahtjev za promjenu podataka o kapitalu u Registru emitenata.

U slučaju da se postupak emisije odvija javnom ponudom, emitent podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta. U postupku odobravanja ovih zahtjeva Komisija cijeni, uz potpunost i urednost podnesene dokumentacije i elemente sadržane u odluci o emisiji iz aspekta ravnopravnosti akcionara i zaštite njihovih prava u pogledu informisanosti.

Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta podrazumijeva:

- a) ponudu koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima,
- b) ponudu koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj, čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori, uključujući i konverziju potraživanja u akcije,

¹² Službeni glasnik Republike Srpske, broj 60/12, 88/13, 107/16, 111/16, 33/18 i 65/20.

¹³ Pravilnik je u 2020. godini promijenjen u dijelu koji se tiče usaglašavanja sa propisima koje primjenjuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske, a u pogledu izdavanja saglasnosti na emisije mikrokreditnih organizacija, te je u nekoliko članova izvršeno ispravljanje tehničkih grešaka ili preciziranje procedure koja se koristi.

- v) ponudu koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM po investitoru za svaku pojedinačnu ponudu,
- g) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 KM,
- d) ponudu sa ukupnom vrijednosti za hartije od vrijednosti koja je manja od 200.000 KM, pri čemu se ovaj iznos računa tokom perioda od godinu dana,
- đ) ponudu akcija koje se emituju u zamjenu za već emitovane akcije iste klase ukoliko emisija takvih novih akcija ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala društva,
- e) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene u postupku statusnih promjena društava, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, uzimajući u obzir odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava,
- ž) akcije koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene bez naknade postojećim akcionarima ili kao dividende isplaćene u vidu akcija iste klase, kao i akcije u vezi sa kojima su dividende isplaćene, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i pravima iz akcija, kao i razlozima i detaljima u vezi sa ponudom,
- z) hartije od vrijednosti koje nudi ili će ponuditi emitent čije su hartije od vrijednosti uključene na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište ili društvo koje je povezano sa emitentom, a koje nudi ili će ponuditi sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i prirodi hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima koji se odnose na ponudu.

Kod ove vrste emisije emitent je obavezan da, u određenom roku (sedam dana od dana donošenja odluke) obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, koja se pored druge dokumentacije dostavlja u prilogu, te podnese zahtjev za odobrenje prospekta i upis promjene podataka o kapitalu u Registru emitenata. U ovom postupku Komisija cijeni da li su iste donesene na način i po postupku utvrđenom Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti i drugim propisima, a svojim aktom potvrđuje izvršenje obaveze emitenta da dostavi obavještenje za ovakvu emisiju, te promijeni podatke o kapitalu u Registru emitenata.

Bez obzira na vrstu emisije, posebna pažnja se posvećuje javnosti osnovnih podataka i dokumenata koji su bitni za investitore, poput odluke o emisiji, prospekta, te javnog poziva za upis i uplatu u slučaju javne ponude, te informacija koje se objavljuju u slučaju da se prospekt ne objavljuje. Sastavni dio ovog procesa je praćenje pravilnosti toka postupka i utvrđivanje uspješnosti nakon što je emisija okončana.

Vrsta emisije		Broj emisija	Ukupan obim emisija (KM)
I Emisije javnom ponudom		10	56.100.000
II Emisija bez obaveze objave prospekta:		11	32.690.937
1.	Ponuda koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima	2	2.350.000
2.	Ponuda koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori	1	700.000
3.	Ponuda koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM	2	5.850.000
4.	Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital	3	1.900.000

5.	Emisije u postupku smanjenja osnovnog kapitala	3	21.890.937
Ukupno		21	88.790.937

Tabela 7. Zbirni pregled emisija hartija od vrijednosti po vrsti u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine

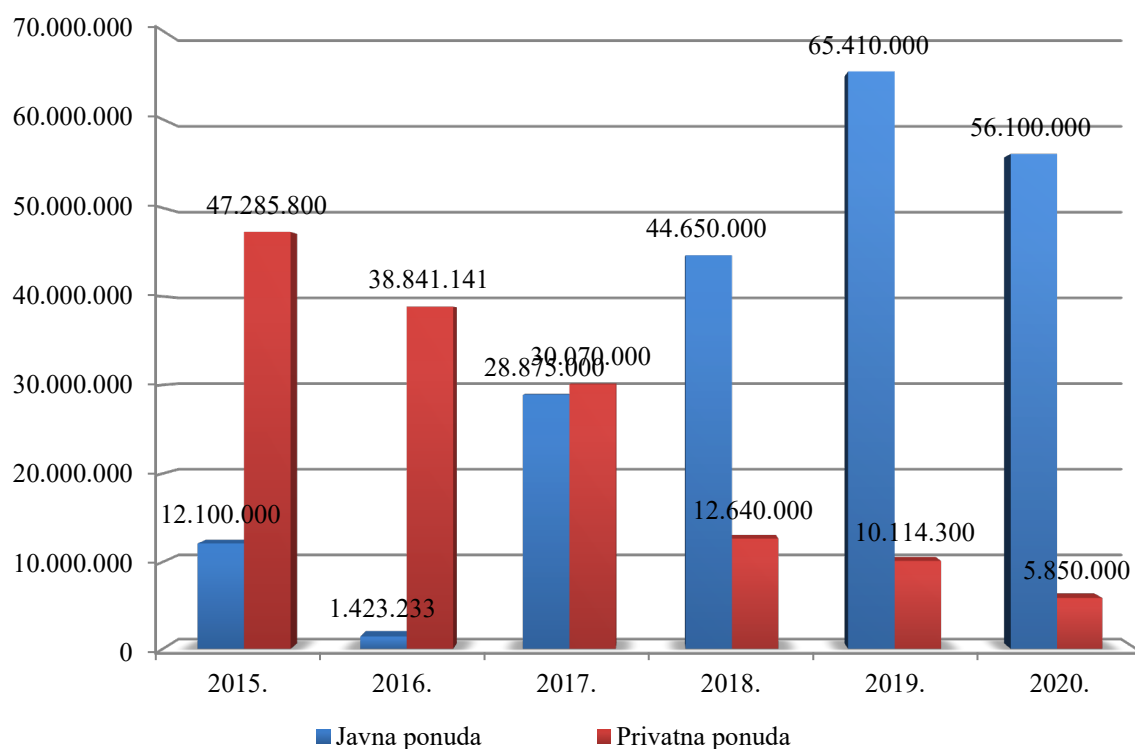
U toku izvještajnog perioda, obavljeno je ukupno 21 emisija, odnosno promjena na kapitalu emitenata pod nadležnošću Komisije.

Godina	Emisije javnom ponudom		Emisije privatnom ponudom ¹⁴	
	Broj	Obim (KM)	Broj	Obim (KM)
2015.	4	12.100.000	8	47.285.800
2016.	2	1.423.233	7	38.841.141
2017.	5	28.875.000	6	30.070.000
2018.	8	44.650.000	5	12.640.000
2019.	11	65.410.000	5	10.114.300
2020.	10	56.100.000	5	8.900.000
Ukupno	40	208.558.233	36	147.851.241

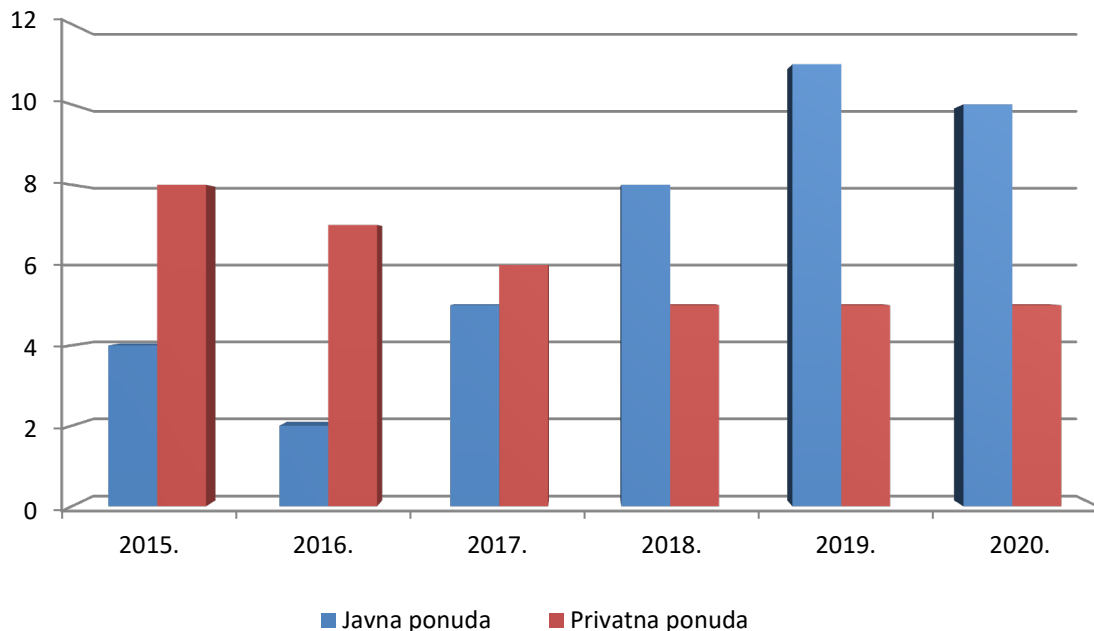
Tabela 8. Obim emisija hartija od vrijednosti po vrstama u periodu od 2015. do 31.12.2020. godine

¹⁴ Prema Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o tržištu hartija od vrijednosti objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 30/12, a koje su stupile na snagu u aprilu 2012. godine, ukinut je termin privatna ponuda. Ipak, ovaj pregled (počev od 2012. godine) sadrži informacije o emisijama bez obaveze objavljivanja prospekta iz člana 60. stav 1) tačke a), b), osim u dijelu koji se odnosi na konverziju potraživanja u akcije, v), g) i d), jer se suštinski radi o privatnim ponudama, iako ih Zakon više ne prepoznaje pod tim nazivom. Ovakav pristup je korišćen samo zbog uporedivosti podataka.

Takođe, zbog uporedivosti podataka, izostavljene su emisije po osnovu konverzije potraživanja u ulog, a koje su u član 60. stav 1. tačka b) dodate Zakonom o izmjeni i dopuni zakona o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 108/13).

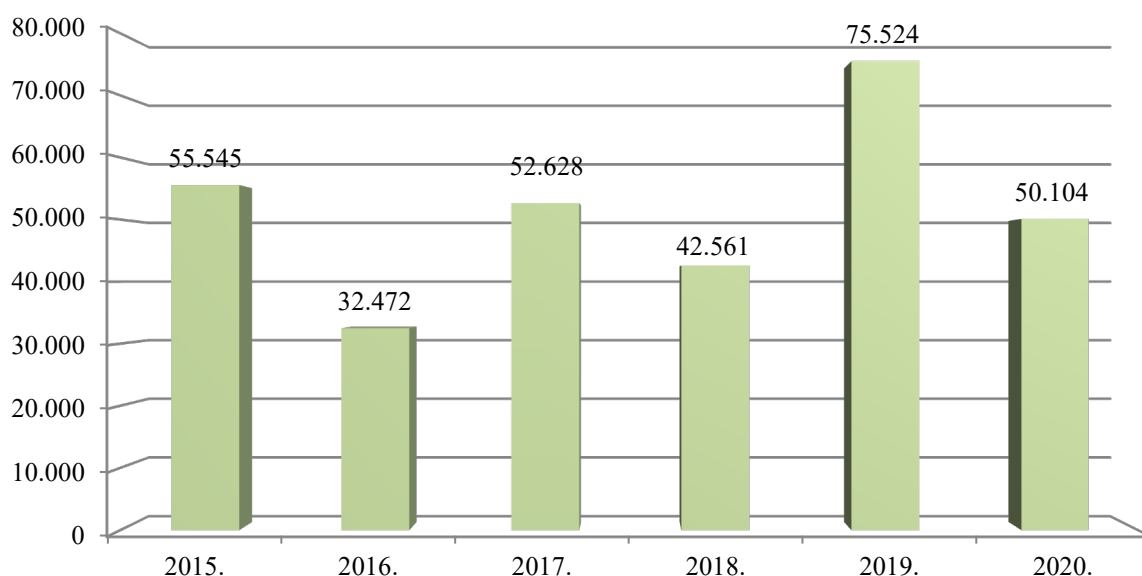
Slika 4. Uporedni prikaz obima emisija hartija od vrijednosti od 2015. do 2020. godine

Slika 5. Uporedni prikaz broja emisija hartija od vrijednosti u periodu od 2015. do 2020. godine

Ukupno prikupljena sredstava u postupcima u kojima su uplaćivana novčana sredstva, od 2001. godine do kraja ovog izvještajnog perioda iznose 1.420.232.422 KM¹⁵.

¹⁵ Taj iznos se razlikuje u odnosu na ponuđeni obim ovih vrsta emisija zbog činjenice da u nekim slučajevima nije prodat ukupan obim emisije, a u nekim slučajevima emisija je realizovana uz emisijonu

Slika 6. Sredstva prikupljena emisijom hartija od vrijednosti u periodu od 2015. godine do 31.12.2020. godine (u 000 KM)

Iznos prikupljenih novčanih sredstava u toku izvještajnog perioda je 50.104.045 KM, dok je u toku prethodnog izvještajnog perioda (2019. godine) prikupljeno ukupno 75.524.300 KM, dakle za 33,66% manje nego u prethodnom izvještajnom periodu.

Važna informacija za tržište kapitala odnosi se na činjenicu da je od 2001. godine do kraja izvještajnog perioda, takođe prema trenutku upisa u Registar emitenata hartija od vrijednosti, povećanje kapitala po osnovu rasporeda rezervi i neraspoređene dobiti obavljeno u 120 slučajeva, sa ukupnim iznosom od 459.291.971 KM (u izvještajnom periodu taj postupak su obavila tri društva sa ukupnim iznosom od 1.900.000 KM).

S druge strane, kod Komisije za hartije od vrijednosti u 2020. godini su registrovana tri smanjenja osnovnog kapitala, pri čemu je ukupno smanjenje iznosilo 21.141.500 KM. U periodu od 2001. do kraja 2020. godine registrovano je ukupno 131 postupak smanjenja osnovnog kapitala, sa ukupnom vrijednošću smanjenja od 1.450.634.253 KM.

Godina	Povećanje osnovnog kapitala iz neraspoređene dobiti i rezervi ¹⁶		Smanjenje osnovnog kapitala zbog pokrivanja gubitka	
	Broj	Iznos (u KM)	Broj	Iznos smanjenja (u KM)
2015.	3	11.469.342	7	272.869.983
2016.	1	10.892.926	3	3.242.942
2017.	2	11.488.981	3	17.285.752
2018.	2	9.363.362	3	20.338.590
2019.	1	1.930.000	5	35.365.544
2020.	3	1.900.000	3	21.141.500
Ukupno	12	47.044.611	24	370.244.311

Tabela 9. Odnos povećanja kapitala iz neraspoređene dobiti i rezervi društva i smanjenja kapitala u periodu od 2002. do 2020. godine

premiju, odnosno po prodajnim cijenama većim od cijena po kojima su hartije emitovane. Takođe, izmjenama Zakona o privrednim društvima (objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 67/13, omogućeno je da prodajna cijena akcija bude niža od njihove nominalne vrijednosti).

¹⁶ Komisija ne raspolaže podacima koliko privrednih društava je dividendu isplaćivalo u novcu.

Godina	Statusne promjene		Konverzije potraživanja u akcije	Promjene nominalne vrijednosti akcija	Konverzija akcija ¹⁷
	Podjele	Spajanja			
2015.	1	-	1	-	-
2016.	-	-	1	-	-
2017.	-	-	-	-	-
2018.	-	-	1	-	-
2019.	-	1	-	-	1
2020.	-	-	-	-	-

Tabela 10. Broj ostalih postupaka promjena podataka o kapitalu u periodu od 2001 - 2020. godine

Dalji razvoj tržišta kapitala, u smislu emisija hartija od vrijednosti i razvoja primarnog tržišta hartija od vrijednosti zavisi od sposobnosti menadžmenta i preduzetnika da, na adekvatan način, pripreme razvojne projekte, te od njihove volje da izvršavaju sopstvene obaveze u smislu korektnog odnosa sa svim zainteresovanim stranama za rad privrednog društva, kako bi stekli povjerenje investitora u njihove poštene namjere i iskrenu želju da obezbijede efikasnu zaštitu manjinskih akcionara.

IV SEKUNDARNO TRŽIŠTE

1. Uvrštenje hartija od vrijednosti

Hartije od vrijednosti na Banjalučkoj berzi uvrštavaju se na sljedeća organizovana tržišta:

- službeno berzansko tržište i
- slobodno tržište.

Službena berzanska tržišta su:

- vodeće tržište akcija - Lista A (eng. Prime Market)
- standardno tržište akcija - Lista B (eng. Standard Market)
- početno tržište akcija - Lista C (eng. Entry Market)
- tržište akcija zatvorenih investicionih fondova,
- tržište udjela otvorenih investicionih fondova,
- tržište obveznica,
- tržište hartija od vrijednosti emitenata iz EU (eng. EU Connect Market) i
- tržište ostalih hartija od vrijednosti.

Slobodno tržište sastoji se od tržišta:

- akcija,
- akcija zatvorenih investicionih fondova,
- udjela otvorenih investicionih fondova,
- obveznica,
- paketa akcija,
- hartija od vrijednosti emitenata koji kasne s finansijskim izvještavanjem,
- hartija od vrijednosti emitenata koji se nalaze u stečajnom ili likvidacionom postupku i
- ostalih hartija od vrijednosti.

Kratkoročne hartije od vrijednosti uvrštavaju se na tržište novca, u skladu sa posebnim pravilima tržišta novca, koje donosi Banjalučka berza.

¹⁷ Pretvaranje prioritetnih u obične akcije.

OPIS	31.12.2019.		01.01. - 31.12.2020.	
	Trgovanje	Suspendovano	Listirane	Delistirane
Službeno berzansko tržište	102	-	14	21
Akcije privrednih društava	28	-	-	-
Akcije/udjeli investicionih fondova	1	-	-	13
Obveznice	73	-	14	8
Slobodno tržište	442	43	10	21
Akcije privrednih društava	416	43	4	19
Obveznice	26	-	6	2
Tržište novca	3	-	7	4
Trezorski zapisi	3	-	7	4
Ukupno	547	43	31	46

Tabela 11. Hartije od vrijednosti listirane na Banjalučkoj berzi u 2020. godini

Na osnovu podataka u prethodnoj tabeli vidljivo da je na dan 31.12.2020. godine na službenom tržištu Banjalučke berze listirano 102 hartije od vrijednosti, od toga 28 akcija privrednih društava, 1 akcija investicionog fonda i 73 obveznice. Na slobodnom tržištu uvršteno je 442 hartije od vrijednosti, a većinu čine akcije privrednih društava (416).

Posebno možemo da izdvojimo podatak da je na dan 31.12.2020. godine delistirano ukupno 13 udjela otvorenih investicionih fondova sa službenog berzanskog tržišta i 19 akcija privrednih društava na slobodnom tržištu.

U toku 2020. godine na službeno berzansko tržište uvršteno je 14 obveznica a 8 je delistirano. Takođe, u izvještajnoj godini je na slobodnom tržištu uvršteno šest obveznica a dvije su delistirane.

Za organizovanje javnih ponuda hartija od vrijednosti na Banjalučkoj berzi kreiraju se posebni segmenti primarnog tržišta:

- javna ponuda akcija,
- javna ponuda obveznica i
- javna ponuda kratkoročnih hartija od vrijednosti.

Vrsta javne emisije	Iznos (KM)	Učešće (%)
Javna ponuda akcija	1.835.577	0,34
Javna ponuda obveznica	308.959.249	56,47
Emisija trezorskih zapisa	236.285.258	43,19
Ukupno	547.080.085	100

Tabela 12. Iznos prikupljenih novčanih sredstava javnim emisijama na Banjalučkoj berzi u 2020. godini

U 2020. godini u javnim ponudama na Banjalučkoj berzi dominiraju javne ponude obveznica, što čini 56,47% ukupnog iznosa sredstava prikupljenih javnim ponudama.

2. Postupci odobravanja prospekata za uvrštavanje hartija od vrijednosti na berzu - dokumenta o registraciji

Izmjenama i dopunama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti iz 2012. godine¹⁸, kao i Pravilnikom o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti¹⁹ ustanovljena je obaveza emitentata da pripreme i odgovarajući prospekt za uvrštenje hartija od vrijednosti (dokument o registraciji hartija od vrijednosti), za svaku emisiju hartija od vrijednosti koja je obavljena u postupku povećanja osnovnog kapitala a koja nije obavljena uz jedinstveni prospekt prilikom emisije hartija od vrijednosti.

Godine	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Prospekt za uvrštenje	13	6	5	3	-	5
Izmjene i dopune prospekata za uvrštenje	5	-	-	-	-	-

Tabela 13. Uporedni pregled odobrenih prospekata za uvrštenje i dodataka prospekata u periodu od 2014 – 2020. godine

U 2020. godini Komisija je odobrila pet prospekata za uvrštenje, od kojih: jedan prospekt za uvrštenje prethodno emitovanih akcija po proceduri iz člana 60. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, u tri slučaja odobreni su prospekti u postupku pretvaranja zatvorenih u otvorena akcionarska društva, a u jednom slučaju je odobren prospekt za uvrštenje na službeno berzansko tržište.

3. Berzanski pokazatelji

Ukupan promet na Banjalučkoj berzi (uključujući blok poslove, prijavljene poslove po osnovu preuzimanja, aukcije za pakete akcija, obveznice i javne ponude) u 2020. godini iznosio je 734.019.198 KM, što je 55,5% više od ostvarenog ukupnog prometa u 2019. godini.

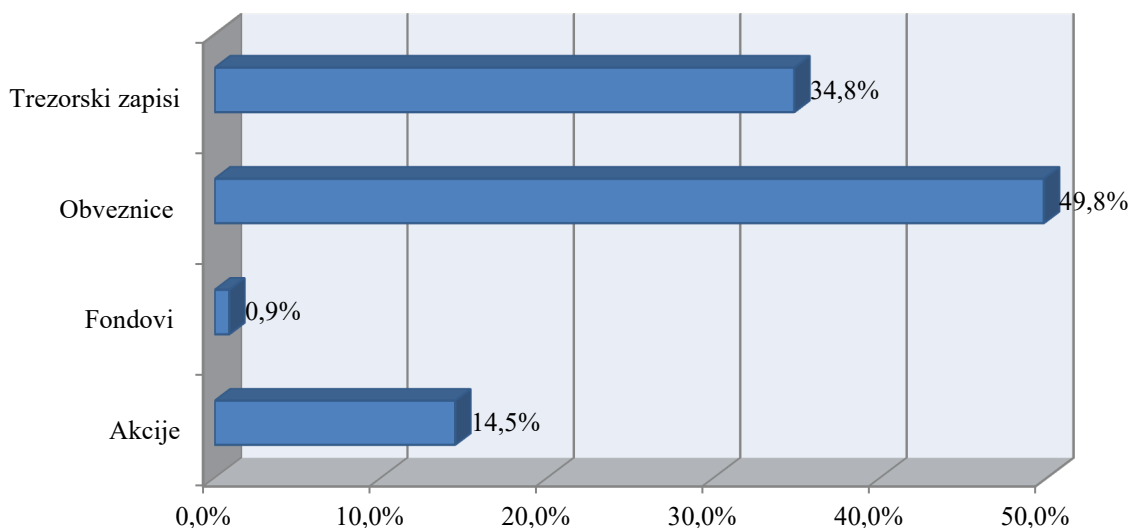
Ukupan promet	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Akcije/udjeli:						
- Redovan promet	28.795.226	20.946.496	17.213.171	32.427.412	40.865.902	44.135.227
- Blok posao	42.275.312	24.834.612	29.667.878	65.830.823	27.884.703	46.218.389
- Preuzimanje	1.699.654	2.684.602	741.878	112.689	114.623	20.435.170
- Aukcija za paket akcija	1.285.172	1.590.519	2.108.638	1.600.648	687.912	-
- Javna ponuda	10.699.999	4.150	0	2.177.273	7.000.000	1.835.577
Obveznice:						
- Redovan promet	46.983.671	93.693.760	41.876.240	67.462.080	45.472.441	56.726.007
- Javna ponuda	243.764.265	282.078.971	251.718.000	238.589.500	310.117.440	308.959.249
Trezorski zapisi:						
- Redovni promet	19.827.320	13.226.705	399.074	-	-	19.424.321
- Javna ponuda	165.275.983	186.098.834	143.149.391	19.970.440	39.990.320	236.285.258
Ukupno	560.606.603	625.158.649	486.874.270	428.170.864	472.133.341	734.019.198

Tabela 14. Ukupan promet na Banjalučkoj berzi u periodu 2015 – 2020. godina²⁰

¹⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 30/12.

¹⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12.

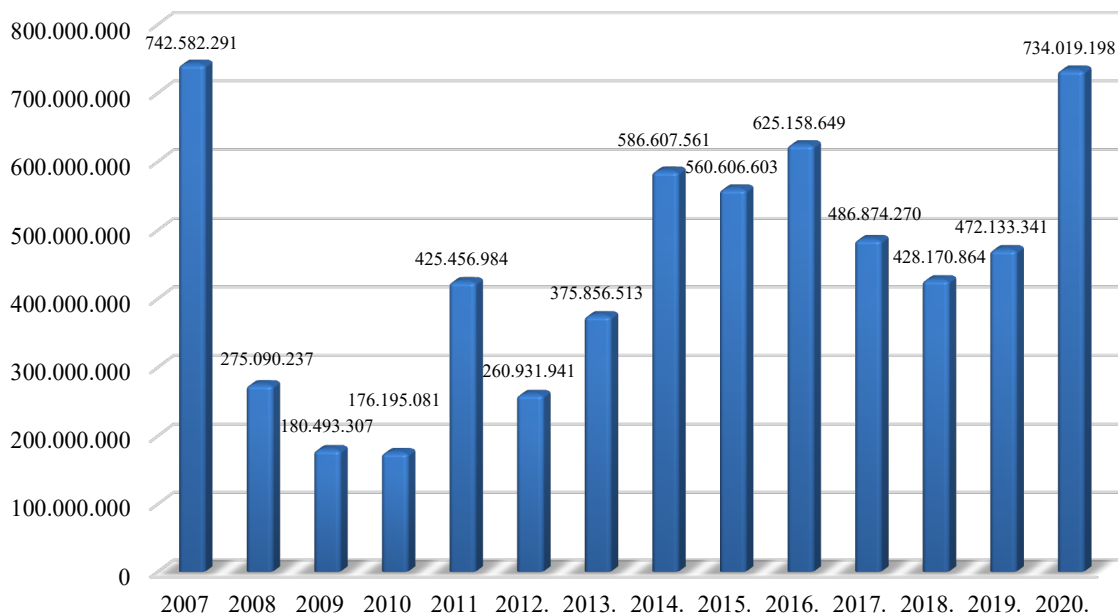
²⁰ Izvor: Banjalučka berza, URL= <https://www.blberza.com/Pages/annualreports.aspx>

Slika 7. Struktura ukupnog prometa na Banjaalučkoj berzi u 2020. godini

Na osnovu podataka iz prethodne tabele može se vidjeti da je u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu došlo do porasta vrijednosti prometa akcijama i udjelima investicionih fondova (47,1%) i pada vrijednosti javnih ponuda akcija (-74%). Pored toga, u ovoj godini došlo je do povećanja javne ponude trezorskih zapisa (491%) i poslova preuzimanja (17.728%).

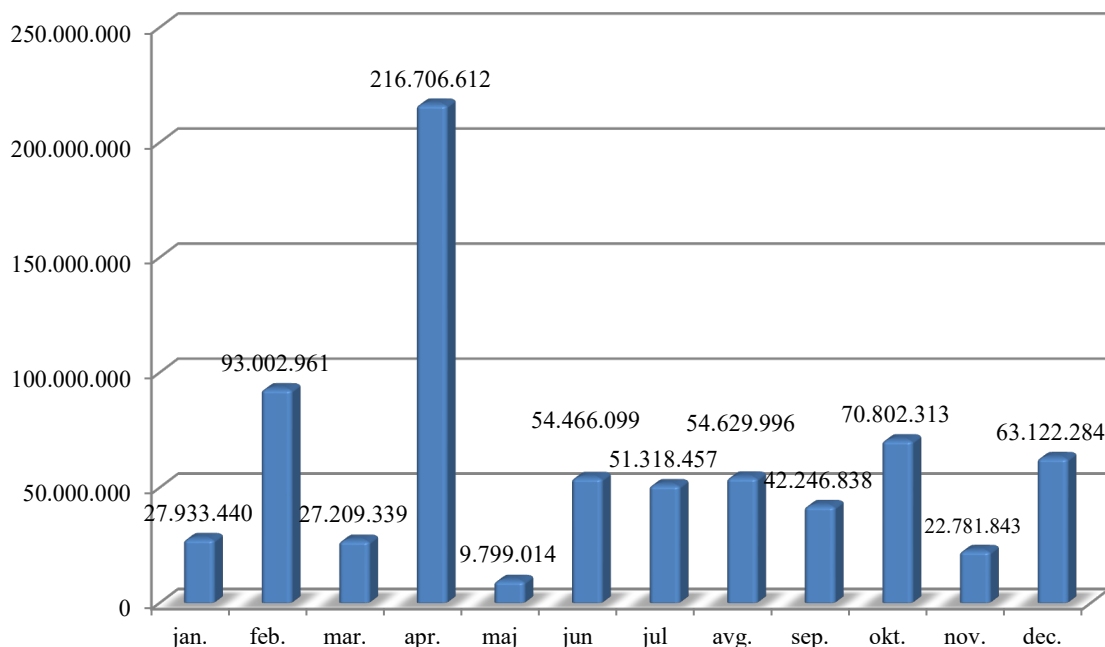
Javna ponuda obveznica i trezorskih zapisa značajno su djelovali na ostvareni ukupan promet na Banjaalučkoj berzi u 2020. godini (74,3%), dok je promet obveznicama i trezorskim zapisima činio 84,7% ukupno ostvarenog prometa.

Slika 8. Ukupan promet na Banjaalučkoj berzi u periodu 2007 - 2020. godine²¹

²¹ Isto

U 2020. godini došlo je do porasta **ukupnog prometa** na Banjalučkoj berzi u odnosu na prethodnu godinu za 55,5%. Promet u 2020. godini nalazi se na nivou ostvarenog prometa u 2007. godini.

Slika 9. Ukupan promet na Banjalučkoj berzi u 2020. godini, po mjesecima²²

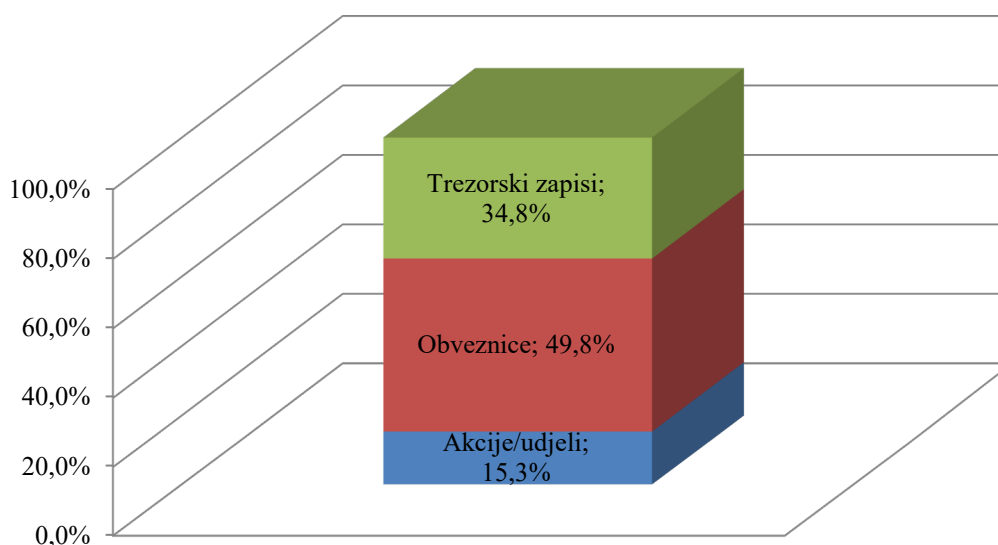
Oscilacije u prometu na berzi bile su prisutne i u 2020. godini a najveći promet ostvaren je u februaru i aprilu.

Ukupan promet	Iznos	%
Akcije/udjeli:		15,34
- Redovan promet	44.135.227	6,01
- Blok posao	46.218.389	6,30
- Preuzimanje	20.435.170	2,78
- Aukcija za paket akcija	-	-
- Javna ponuda	1.835.577	0,25
Obveznice:		49,82
- Redovan promet	56.726.007	7,73
- Javna ponuda	308.959.249	42,09
Trezorski zapisi:		34,84
- Redovni promet	19.424.321	2,65
- Javna ponuda	236.285.258	32,19
Ukupno	734.019.198	100

Tabela 15. Struktura ukupno ostvarenog prometa na Banjalučkoj berzi u 2020. godini²³

²² Isto

²³ Isto

Slika 10. Struktura ukupnog ostvarenog prometa na Banjalučkoj berzi u 2020. godini (%)

U strukturi ukupnog prometa u 2020. godini, kao i u prethodnoj godini, dominiraju obveznice koje su prometovane putem javne ponude ali i u sekundarnom redovnom prometu, sa učešćem od 49,82%, u odnosu na ukupno ostvareni promet, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu (-33,9%).

Od ukupnog prometa u 2020. godini, 6,1% čini redovan promet akcijama i udjelima, što je pad za 30,9% u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 8,7%. Pored toga, redovan promet obveznicama učestvovao je sa 7,7%, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 19,5%, kada je ovo učešće iznosilo 9,6%. Redovan promet trezorskih zapisa čini 2,65% ukupnog prometa, što predstavlja smanjenje za 68,9% u odnosu na prethodnu godinu kada je ovo učešće bilo 8,5% ukupnog prometa.

Hartije od vrijednosti	Promet		Broj transakcija		Tržišna kapitalizacija
	Redovan	Ostali poslovi ²⁴	Redovan	Ostali poslovi	
Akcije	37.652.362	68.489.136	4.428	42	2.505.689.720
Fondovi	6.482.865	0	1.473	0	1.019.293
Obveznice	56.726.007	308.959.249	1.693	213	1.396.246.021
Trezorski zapisi	19.424.321	236.285.258	1	48	107.888.345
Ukupno	120.285.554	613.733.643	7.595	303	4.010.843.379
Ukupno	734.019.198		7.898		4.010.843.379

Tabela 16. Promet, broj transakcija i tržišna kapitalizacija u 2020. godini²⁵

Redovan promet na Banjalučkoj berzi u 2020. godini (izuzimajući blok poslove, prijavljene poslove po osnovu preuzimanja, javne ponude i aukcije za pakete akcija i obveznica) iznosio je 120.285.554 KM, što je za 39,3% više nego u 2019. godini.

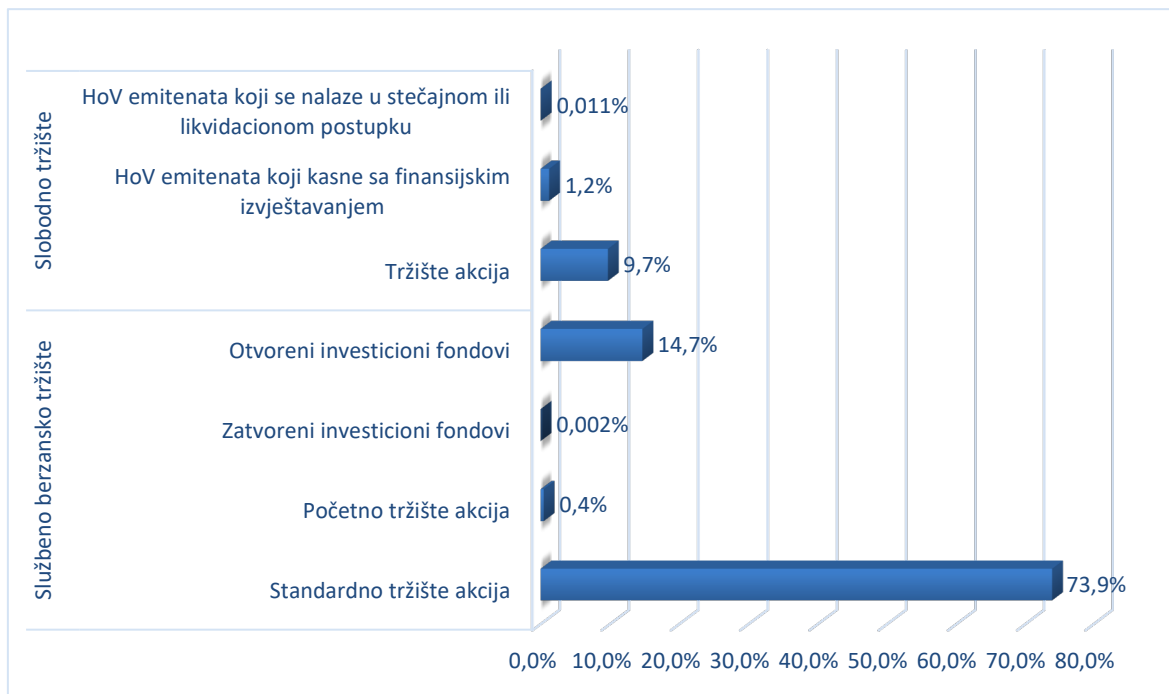
Tokom 254 dana redovnog trgovanja u 2020. godini ukupno je zaključeno 7.595 transakcija, što je za 48,4% manje nego u 2019. godini. U prosjeku je zaključeno 29,9

²⁴ U prijavljenim poslovima uključeni su blok poslovi, preuzimanja, aukcije za paket akcija i javne ponude.

²⁵ Isto

transakcija po danu trgovanja, sa prosječnom vrijednosti pojedinačne transakcije u iznosu od 15.837,47 KM.

Prosječan redovan dnevni promet akcijama na Banjalučkoj berzi u 2020. godini iznosio je 473.565,2 KM, što je za 190,9% više u odnosu na prethodnu godinu.

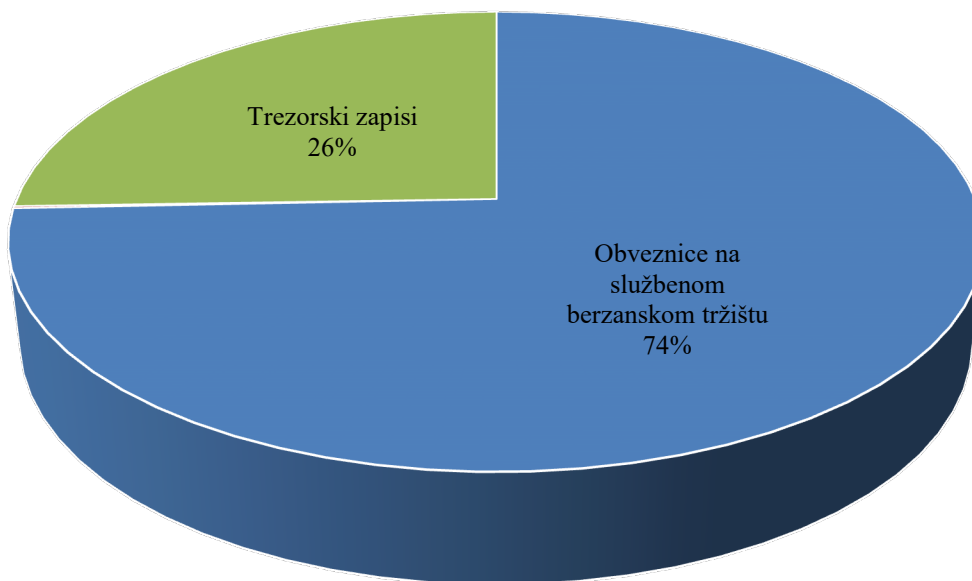

Slika 11. Struktura redovnog prometa po segmentima tržišta u 2020. godini²⁶

Najveći redovan promet akcijama u 2020. godini je ostvaren akcijama emitenata koji su uvršteni na službeno standardno tržište akcija (73,9%), zatim udjelima otvorenih investicionih fondova (14,7%), te akcijama na slobodnom tržištu (9,7%)

U **redovnom prometu obveznicama** u 2020. godini ostvareno je 56.726.007 KM, što je činilo 7,7% ukupnog i 47,2% redovnog prometa.

²⁶ Isto

Slika 12. Struktura redovnog prometa dužničkim hartijama od vrijednosti po segmentima tržišta u 2020. godini²⁷

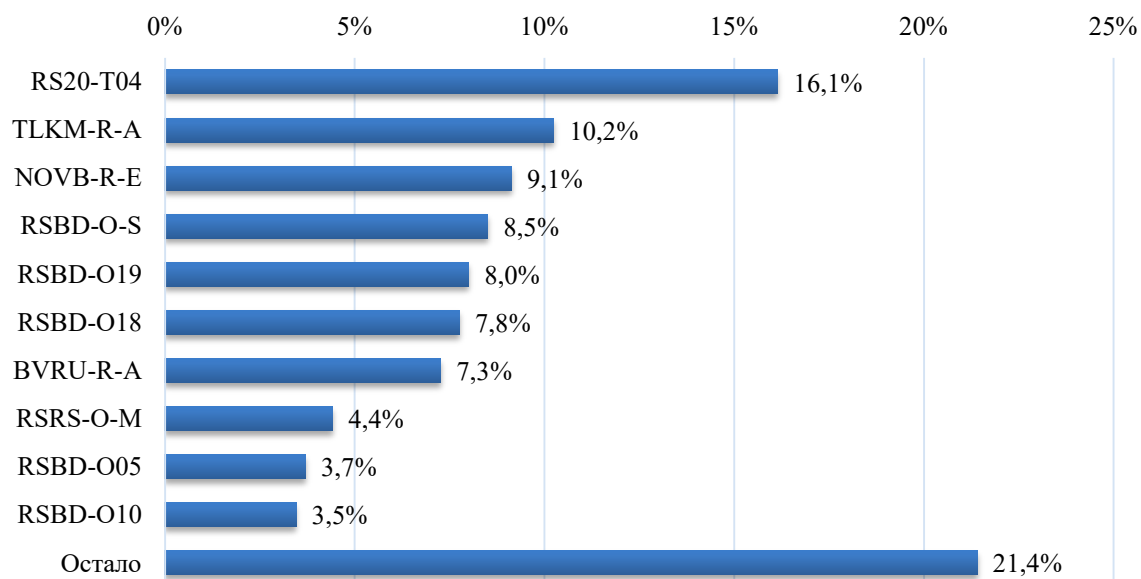
U 2020. godini, članovi Banjalučke berze su zaključili 28 blok poslova, šest više nego prethodne godine, kada je zaključeno 22 blok posla. Ukupna vrijednost trgovanja sa blok poslovima iznosila je 46.218.389 KM, što predstavlja 6,3% ukupnog prometa na Banjalučkoj berzi (6,6% više nego prethodne godine).

Oznaka	Emitent	Cijena 31.12.20.	Prosječna cijena	Broj transak.	Vrijednost (KM)
RS20-T04	Republika Srpska - trezorski zapisi 6M 02/10/20		99,6119	1	19.424.321
TLKM-R-A	Telekom Srpske a.d. Banja Luka	0,99	0,9893	1.440	12.316.129
NOVB-R-E	Nova banka a.d. Banja Luka	0,5	0,5238	618	10.973.675
RSBD-O-S	Republika Srpska 4% 03/08/21	102,26	102,2600	2	10.226.000
RSBD-O19	Republika Srpska 2% 16/04/25	96,2	96,2000	6	9.620.000
RSBD-O18	Republika Srpska 2% 08/04/25	96,2	96,2000	9	9.326.590
BVRU-R-A	ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić	1,33	1,2810	686	8.735.143
RSRS-O-M	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 13	94,9	95,1981	537	5.310.838
RSBD-O05	Republika Srpska 3,75% 06/09/24	102,92	103,4223	5	4.447.160
RSBD-O10	Republika Srpska 3,5% 06/03/24	103,95	103,9500	3	4.158.000
Ostalo				4.288	25.747.699
Ukupno				7.595	120.285.554

Tabela 17. Deset hartija od vrijednosti kojima je najviše trgovano na Banjalučkoj berzi u 2020. godini²⁸

²⁷ Isto

²⁸ Isto

Slika 13. Učešće redovnog prometa top deset akcija u redovnom prometu na Banjalučkoj berzi u 2020. godini²⁹

U 2020. godini Banjalučkoj berzi je prijavljeno je devet poslova po osnovu završenih **javnih ponuda za preuzimanje** u ukupnoj vrijednosti od 20.435.170 KM, što je činilo 2,8% ukupnog prometa. Pored toga, obavljeno je 13 **javnih ponuda obveznica** ukupne vrijednosti 308.959.249 KM, što čini 42,1% ukupno ostvarenog prometa, te sedam **javnih ponuda trezorskih zapisa** u vrijednosti 236.285.258 KM, što čini 32,2% ukupno ostvarenog prometa.

Član	Kupovina		Prodaja		Ukupno		
	Promet	Broj	Promet	Broj	Promet	Broj	%
Advantis broker Ad Banja Luka	132.952.562	1.715	42.547.731	1.141	175.500.293	2.856	12,30%
Eurobroker a.d. Banja Luka	21.437.903	1.554	20.131.286	1.414	41.569.189	2.968	2,91%
Direktni članovi tržišta trezorskih zapisa RS	234.525.301	43	19.424.321	1	253.949.621	44	17,79%
Ministarstvo finansija RS			525.732.507	141	525.732.507	141	36,84%
Monet broker a.d. Banja Luka	170.029.228	2.201	64.355.207	2.375	234.384.435	4.576	16,42%
Nova banka a.d. Banja Luka	79.717.857	1.197	22.351.341	1.895	102.069.198	3.092	7,15%
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	74.921.178	1.179	19.041.634	922	93.962.812	2.101	6,58%
Ukupno	713.584.028	7.889	713.584.028	7.889	1.427.168.056	15.778	100%

Tabela 18. Ukupan promet po članovima Banjalučke berze u 2020. godini³⁰

Tri člana Banjalučke berze sa ostvarenim najvećim ukupnim prometom u 2020. godini su³¹:

1. Monet broker a.d. Banja Luka (16,42%)
2. Advantis broker a.d. Banja Luka (12,3%),
3. Nova banka a.d. Banja Luka (7,15%).

²⁹ Isto

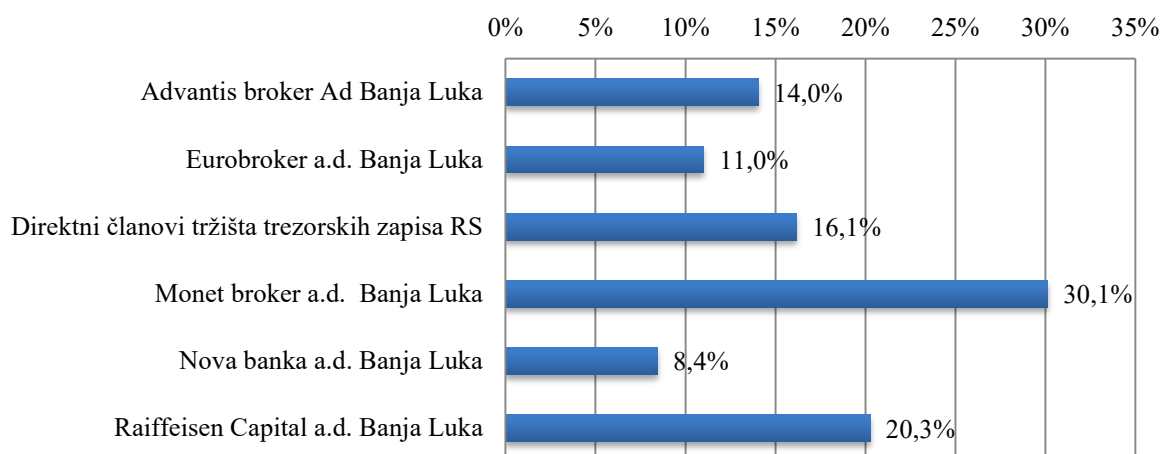
³⁰ Isto

³¹ Ovdje su izuzeti Direktni članovi tržišta trezorskih zapisa Republike Srpske i Ministarstvo finansija Republike Srpske.

Učešće berzanskih posrednika u **redovnom prometu**, koji isključuje blok poslove, poslove preuzimanja, javne ponude i aukcije za paket akcija, razlikuje se u odnosu na ukupan promet, a razlog tome je veliko učešće blok poslova i preuzimanja akcionarskih društava u ukupnim transakcijama pojedinih berzanskih posrednika.

Član	Kupovina		Prodaja		Ukupno		
	Promet	Broj	Promet	Broj	Promet	Broj	%
Advantis broker Ad Banja Luka	19.608.266	1.576	14.144.951	1.023	33.753.217	2.599	14,03%
Eurobroker a.d. Banja Luka	7.356.680	1.525	19.118.284	1.412	26.474.964	2.937	11,01%
Direktni članovi tržišta trezorskih zapisa RS	19.424.321	1	19.424.321	1	38.848.641	2	16,15%
Monet broker a.d. Banja Luka	36.414.964	2.155	36.053.659	2.354	72.468.623	4.509	30,12%
Nova banka a.d. Banja Luka	7.785.682	1.179	12.502.706	1.883	20.288.388	3.062	8,43%
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	29.695.642	1.159	19.041.634	922	48.737.277	2.081	20,26%
Ukupno	120.285.554	7.595	120.285.554	7.595	240.571.109	15.190	100%

Tabela 19. Redovan promet po članovima Banjalučke berze u 2020. godini (isključuje blok poslove, preuzimanja, aukcije za paket akcija, javne ponude)³²

Slika 14. Učešće pojedinih berzanskih posrednika u redovnom prometu na Banjalučkoj berzi u 2020. godini³³

Tri člana Banjalučke berze sa ostvarenim najvećim redovnim prometom u 2020. godini (isključujući blok poslove, prijavljivanje preuzimanja, aukcije za pakete akcija i javne ponude) su³⁴:

1. Monet broker a.d. Banja Luka (30,1%) i
2. Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka (20,3%).
3. Advantis broker a.d. Banja Luka (14%),

Berzanski indeksi predstavljaju pokazatelje kretanja cijena hartija od vrijednosti na berzi. U sastav indeksa mogu da ulaze akcije preduzeća, banaka i osiguravajućih društava koje ispunjavaju opšte uslove i kriterijume za uključivanje akcija.

³² Isto

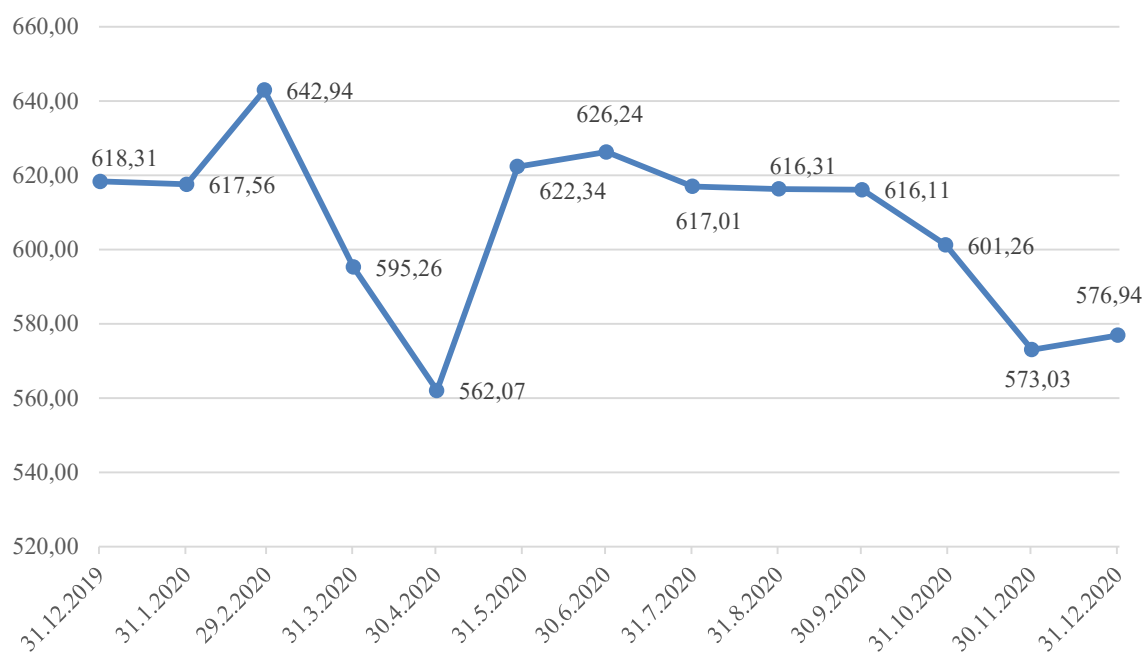
³³ Isto

³⁴ Ovdje su izuzeti Direktni članovi tržišta trezorskih zapisa Republike Srpske i Ministarstvo finansija Republike Srpske.

Berzanski indeks Republike Srpske (BIRS) formiran je 01.05.2004. godine sa početnom vrijednošću od 1.000,00 poena.

Oznaka hov	Naziv emitenta	Cijena 31.12.2019.	Cijena 31.12.2020.	Promjena (%)	Promet (KM)	P/E ³⁵
BOKS-R-A	Boksit a.d. Milići	0,62	0,58	-6,45%	5.763	16,39
BVRU-R-A	ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić	1,1	1,33	20,91%	8.735.143	19,04
DEST-R-A	Hemijska industrija Destilacija a.d. Teslić	0,22	0,22	0,00%	8.681	68,45
EKBL-R-A	Elektrokrajina a.d. Banja Luka	0,136	0,109	-19,85%	36.565	15,65
ELBJ-R-A	Elektro - Bijeljina a.d. Bijeljina	0,135	0,131	-2,96%	15.814	19,98
ELDO-R-A	Elektro Doboј a.d. Doboј	0,45	0,3	-33,33%	14.394	22,21
HEDR-R-A	Hidroelektrane na Drini a.d. Višegrad	0,243	0,201	-17,28%	89.052	2.988,80
HELV-R-A	Hidroelektrane na Vrbasu a.d. Mrkonjić Grad	0,38	0,33	-13,16%	31.584	8,26
HETR-R-A	Hidroelektrane na Trebišnjici a.d. Trebinje	0,22	0,191	-13,18%	222.510	-5,63
KRPT-R-A	Krajinapetrol a.d. Banja Luka	0,8	1,01	26,25%	68.952	10,84
MRDN-R-A	Meridian a.d. Banja Luka	0,6	0,63	5,00%	27.394	6,55
NOVB-R-E	Nova banka a.d. Banja Luka	0,59	0,5	-15,25%	10.973.675	
RITE-R-A	RiTE Gacko a.d. Gacko	0,038	0,025	-34,21%	53.927	-0,70
RTEU-R-A	RiTE Ugljevik a.d. Ugljevik	0,048	0,033	-31,25%	105.145	-1,99
TLKM-R-A	Telekom Srpske a.d. Banja Luka	0,95	0,99	4,21%	12.316.129	7,97

Tabela 20. Promjena vrijednosti akcija koje ulaze u sastav BIRS-a u 2020. godini³⁶

Slika 15. Mjeseno kretanje BIRS-a u 2020. godini

Berzanski indeks (BIRS) je u 2020. godini imao pad od 6,69% a njegova vrijednost na dan 31.12.2020. iznosila je 576,94 poena.

Najveću vrijednost BIRS je imao 26.02.2020. godine (657,06 poena), a najnižu vrijednost je imao 29.04.2020. godine (558,55 poena).

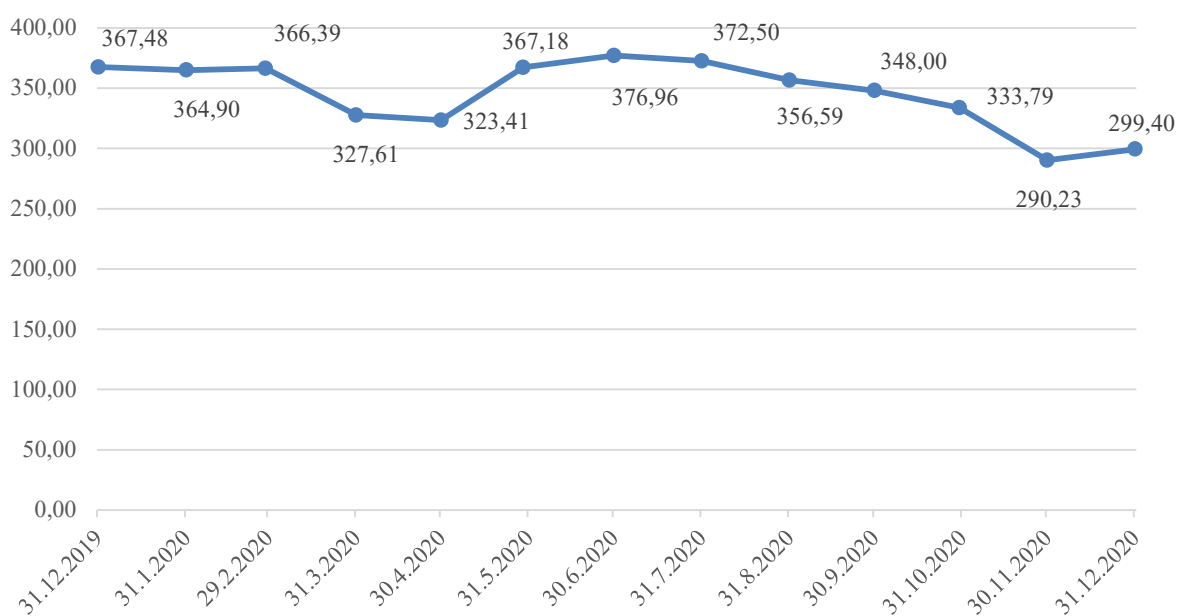
³⁵ Pokazatelj P/E (eng. Price/Earning per share) predstavlja odnos cijene i zarade po akciji i odnosi se na finansijske izvještaje za posljednju godinu.

³⁶ Isto.

Indeks preduzeća Elektroprivrede Republike Srpske (ERS10) određuje se za preduzeća iz elektroenergetskog sektora.

Oznaka	Naziv emitenta	Cijena 31.12.2019.	Cijena 31.12.2020.	Promjena cijene	Promet u KM	P/E
EDPL-R-A	Elektrodistribucija a.d. Pale	0,28	0,181	-35,36%	15.291	5,40
EKBL-R-A	Elektrokrajina a.d. Banja Luka	0,136	0,109	-19,85%	36.565	15,65
EKHC-R-A	Elektrohercegovina a.d. Trebinje	0,4	0,272	-32,00%	1.608	26,46
ELBJ-R-A	Elektro - Bijeljina a.d. Bijeljina	0,135	0,131	-2,96%	15.814	19,98
ELDO-R-A	Elektro Doboj a.d. Doboj	0,45	0,3	-33,33%	14.394	22,21
HEDR-R-A	Hidroelektreane na Drini a.d. Višegrad	0,243	0,201	-17,28%	89.052	2.988,80
HELV-R-A	Hidroelektreane na Vrbasu a.d. Mrkonjić Grad	0,38	0,33	-13,16%	31.584	8,26
HETR-R-A	Hidroelektreane na Trebišnjici a.d. Trebinje	0,22	0,191	-13,18%	222.510	-5,63
RITE-R-A	RiTE Gacko a.d. Gacko	0,038	0,025	-34,21%	53.927	-0,70
RTEU-R-A	RiTE Ugljevik a.d. Ugljevik	0,048	0,033	-31,25%	105.145	-1,99

Tabela 21. Promjena vrijednosti akcija koje ulaze u sastav indeksa ERS10 u 2020. godini³⁷

Slika 16. Mjesečno kretanje ERS10 u 2020. godini

Indeks preduzeća Elektroprivrede Republike Srpske (ERS10) je u 2020. godini imao pad od 18,53% i 31.12.2020. godine vrijednost ERS10-a je iznosila 299,4 poena.

Najnižu vrijednost ERS10 je imao 25.11.2020. godine (284,66) a najvišu vrijednost ostvario je 14.07.2020. godine (379,39).

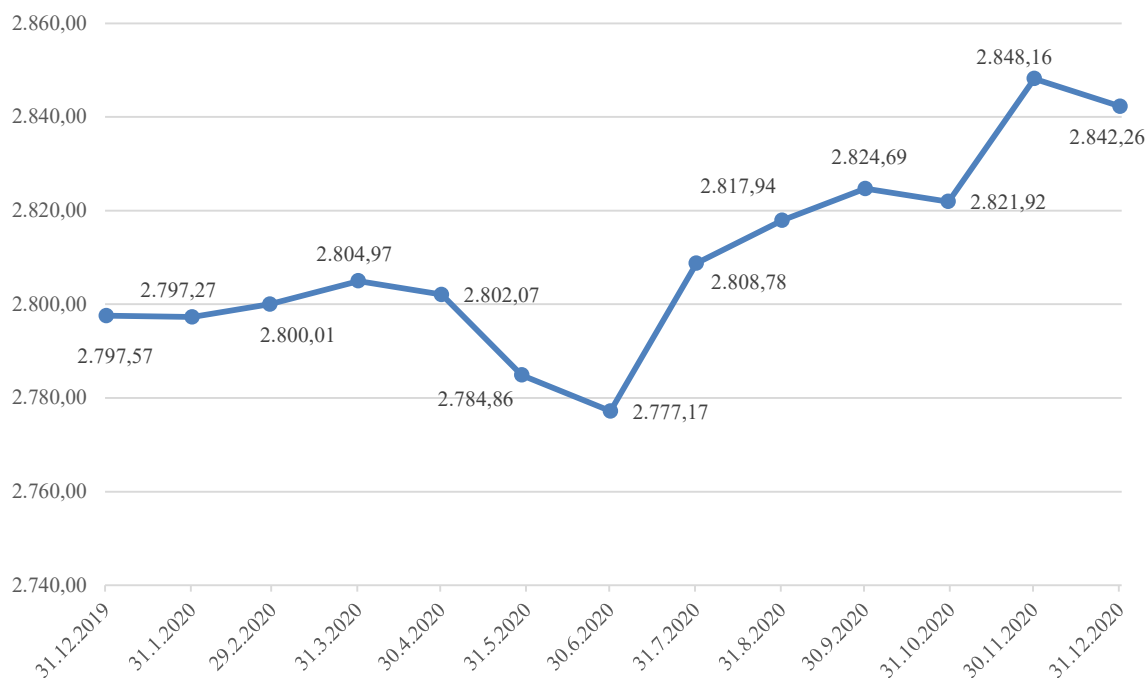
Sve akcija iz sastava ovog indeksa zabilježile su pad cijena u 2020. godini. Najveći pad cijena akcija iz sastava ERS10 imale su akcije Elektrodistribucija a.d. Pale (35,36%) i RiTE Gacko a.d. Gacko (34,21%).

³⁷ Isto

Indeks obveznica Republike Srpske (ORS) određuje se za obveznice koje emituje Republika Srpska.

Oznaka	Naziv	Cijena 31.12.2019.	Cijena 31.12.2020.	Promjena cijene	Promet
RSDS-O-H	Republika Srpska - stara devizna štednja 8	101	100,75	-0,25%	390.472
RSRS-O-A	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 1	99	99,5	0,51%	446.604
RSRS-O-D	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 4	98,85	99	0,15%	178.649
RSRS-O-F	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 6	98,63	99	0,38%	1.690.364
RSRS-O-G	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 7	97,5	98,6	1,13%	530.596
RSRS-O-I	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 9	97,6	98	0,41%	282.717
RSRS-O-J	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 10	99,1	97,8	-1,31%	377.968
RSRS-O-K	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 11	98,85	97	-1,87%	2.069.591
RSRS-O-L	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 12	96,8	97	0,21%	942.557
RSRS-O-M	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 13	95,09	94,9	-0,20%	5.310.838

Tabela 22. Promjena vrijednosti obveznica koje ulaze u sastav indeksa ORS u 2020. godini³⁸

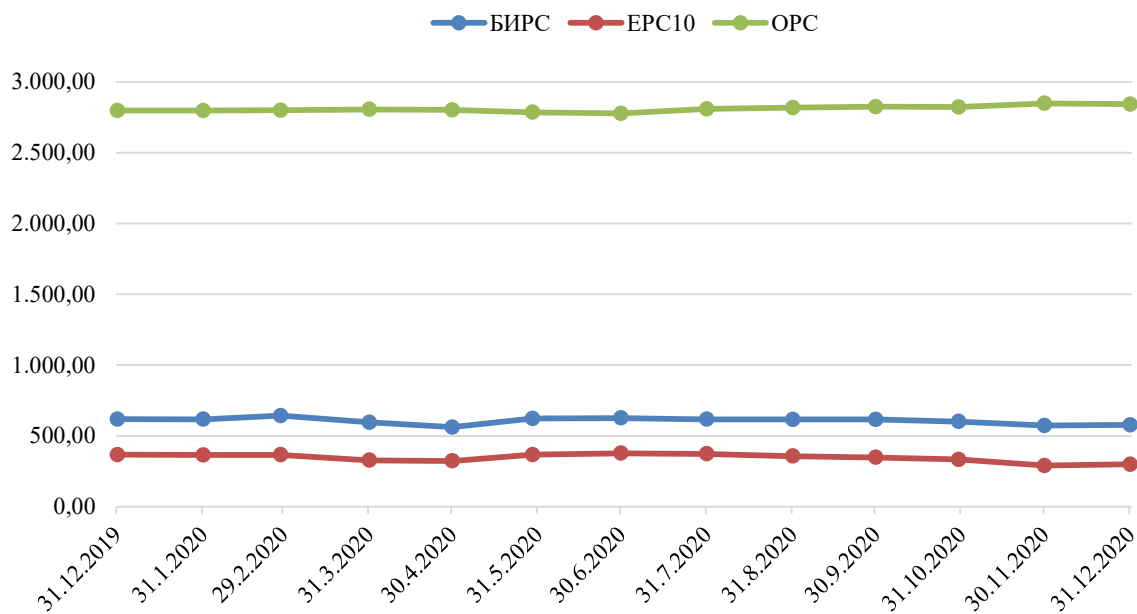
Slika 17. Mjesečno kretanje ORS -a u 2020. godini

Indeks obveznica Republike Srpske (ORS) je u 2020. godini imao rast od 1,6% i 31.12.2020. godine vrijednost ORS -a je iznosila 2.842,26 poena.

Najnižu vrijednost ORS je imao 16.07.2020. godine (2.770,73) a najvišu vrijednost ostvario je 03.12.2020. godine, kada je iznosio 2.848,52 poena.

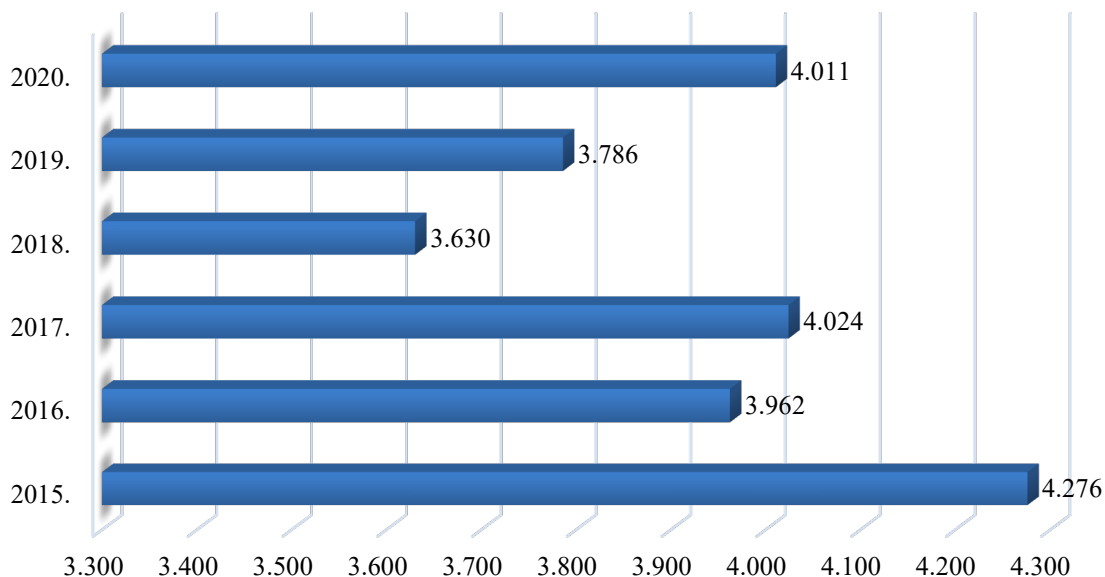
Više od polovine obveznica koje ulaze u sastav ORS-a su u 2020. godini ostvarile rast cijena, a najveći rast cijena imale su obveznice Republika Srpska - izmirenje ratne štete 7 (1,13%).

³⁸ Isto

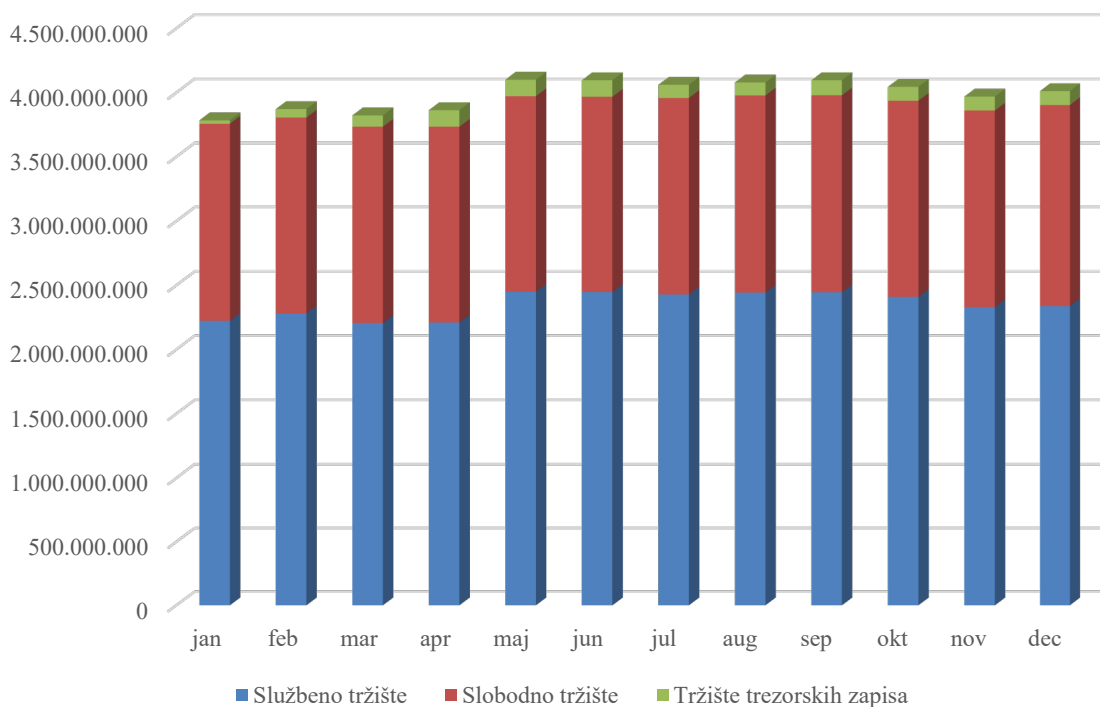
Slika 18. Grafički prikaz vrijednosti indeksa BIRS, ERS10 i ORS u 2020. godini³⁹

Ukupna **tržišna kapitalizacija** svih hartija od vrijednosti kojima se trguje na Banjalučkoj berzi na dan 31.12.2020. godine iznosila je 4.010.843.379 KM, što je za 5,93% više nego na kraju 2019. godine.

Slika 19. Pregled tržišne kapitalizacije na Banjalučkoj berzi u periodu od 2015. do 2020. godine (u mil. KM)

³⁹ Isto

Slika 20. Prikaz tržišne kapitalizacije u 2020. godini, po mjesecima (u mlrd KM)⁴⁰

Najveći udio u ukupnoj tržišnoj kapitalizaciji hartija od vrijednosti na Banjalučkoj berzi imaju akcije koje su uvrštene na službeno berzansko tržište.

4. Registracija, obračun, poravnanje i prenos hartija od vrijednosti

Prema Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti poslove jedinstvene evidencije o hartijama od vrijednosti, o vlasnicima hartija od vrijednosti, o pravima iz hartija od vrijednosti, o pravima trećih lica na hartijama od vrijednosti i titularima tih prava, kao i zabrane i ograničenja prenosa hartija od vrijednosti obavlja Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (u danjem tekstu: Centralni registar). Dakle, Centralni registar otvara i vodi račune vlasnika hartija od vrijednosti, emitenata, berzanskih posrednika i račune drugih članova Centralnog registra i njihovih klijenata, kastodi račune i račune za deponovanje hartija od vrijednosti. Istovremeno je klirinška kuća koja obavlja poslove obračuna, poravnanja i prenosa hartija od vrijednosti i novčanih obaveza i potraživanja nastalih po osnovu poslova sa hartijama od vrijednosti, zaključenih na berzi. Centralni registar vrši i prenos hartija od vrijednosti na osnovu drugih zakonom propisanih poslova.

Na dan 31.12.2020. godine berzanski posrednici koji imaju status člana Centralnog registra su:

1. Advantis broker a.d. Banja Luka,
2. Eurobroker a.d. Banja Luka,
3. Monet broker a.d. Banja Luka,
4. Nova banka a.d. Banja Luka i
5. Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka,

⁴⁰ Isto

Kastodi banke koje imaju status člana Centralnog registra su:

1. Nova banka a.d. Banja Luka,
2. Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo i
3. Unicredit Bank d.d. Mostar.

Centralni registar je, u skladu sa odredbama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, dužan da formira garantni fond u cilju obezbjeđenja izvršenja obaveza iz poslova zaključenih na uređenom tržištu. Članovi Centralnog registra su u 2020. godini redovno izvršavali svoje obaveze, kako po osnovu uplata u garantni fond, tako i po osnovu neto dugovanja iz poslova zaključenih na uređenom tržištu.

Vrsta	Broj
Emisija po vrsti hartije:	
Akcije	24
Obveznice	18
Trezorski zapisi	7
Udjeli	-
Emisija po vrsti emitenta:	
Državna i lokalna administracija	17
Domaće finansijske organizacije	21
Privredna društva	11
Emisija akcija po vrsti promjene na kapitalu:	
Prva emisija	3
Emisije po osnovu smanjenja kapitala	5
Emisije po osnovu povećanja kapitala	15
Emisije po ostalim osnovama	1

Tabela 23. Struktura registrovanih hartija po vrsti hartije, vrsti emitenta i vrsti promjena na kapitalu u 2020. godini⁴¹

Vrsta posla	Broj
Nasljeđivanje	1.460
Ugovor o poklonu	4
Ugovor o kupoprodaji	45
Odluka suda i drugih nadležnih organa	6
Preuzimanje	65
Prenos na otkupioaca	2.456
Ostalo	75
Ukupno	4.111

Tabela 24. Struktura prenosa po osnovu poslova van berze po vrsti posla u 2020. godini⁴²

⁴¹ Izvor: Registar emitenata kod Komisije i Centralni registar hartija od vrijednosti.

⁴² Isto.

Vrsta zahtjeva i naloga	Pozitivno riješeni
Otvaranje vlasničkih računa (po zahtjevu)	158
Korekcija podataka o vlasnicima	2.004
Spajanje računa usljed korekcije podataka	222
Izdavanje izvještaja za emitente (po zahtjevu)	487
Izdavanje knjige akcionara (po ugovoru)	216
Izdavanje potvrda (stanje hov, novčana sredstva, prenosi, založna prava i dr.)	1.976
Izdavanje izvoda o stanju na računu (po zahtjevu)	557
Upis založnih prava	79
Upis promjene kod založnog prava	11
Brisanje založnih prava	69
Prinudna prodaja založenih hartija od strane Centralnog registra	19
Upis zabrane raspolaganja	47
Brisanje zabrane raspolaganja	35
Upis zabrane prava glasa	36
Brisanje zabrane prava glasa	24
Prijem u članstvo	1
Isključenje iz članstva	0
Prestanak članstva	0
Broj postupaka preuzimanja	11
Broj postupaka otkupioća	7

Tabela 25. Struktura i broj pozitivno riješenih naloga i zahtjeva u 2020. godini⁴³

OPIS	2018.	2019.	2020.
Emitenti	17	15	5
Vlasnički računi	161	196	287
Registrovane hartije: - akcije - obveznice/trezorski zapisi	45	44	49
Broj emitovanih novih hartija	134.830.463	76.787.815	115.578.658
Nominalna vrijednost novih hartija u KM	331.731.861,80	465.085.259	689.706.590
Emisija po osnovu povećanja kapitala	9	11	15
Emisija po osnovu smanjenja kapitala	7	6	5
Emisija po ostalim osnovama	0	1	1
Preuzimanja	10	5	11
Upis založnih prava	109	60	79
Brisanje založnih prava	71	71	69
Prodaja založenih hartija od strane CR	35	39	19
Upis zabrane raspolaganja	54	141	47
Brisanje zabrana raspolaganja	57	69	35

Tabela 26. Pregled broja hartija, otvorenih računa i korporativnih radnji u periodu od 2018. do 2020. godine

⁴³ Isto.

Prema Pravilniku o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti⁴⁴ koji je stupio na snagu 01. januara 2015. godine, Centralni registar vrši prenos hartija od vrijednosti i novca po principu „isporuka po plaćanju“ (eng. delivery versus payment - DVP) na dan t+2, osim u vanrednim situacijama u skladu sa odredbama tog pravilnika. Ovim je skraćen period prenosa hartija od vrijednosti i novca po osnovu poslova zaključenih na berzi po obavljenoj transakciji hartijama od vrijednosti sa tri na dva dana.

Opis	2019.	2020.	Indeks
Broj transakcija	14.185	7.662	52
Vrijednost saldiranog prometa	120.362.668	168.079.542	140

Tabela 27. Podaci o saldiranom prometu u 2018. i 2019. godini⁴⁵

Vrijednost saldiranog prometa u 2020. godini je za 40% veća od vrijednosti saldiranog prometa u prethodnoj godini. Pored povećanja ukupnog prometa, broj saldiranih transakcija je za 48% manji u odnosu na prethodnu godinu.

Opis	2019.	2020.	Indeks
Broj saldiranih transakcija	14.756	7.627	52
Prosječan broj dnevno saldiranih transakcija	59	30	52
Vrijednost saldiranog redovnog prometa	87.123.764	102.118.716	117
Prosječna dnevna vrij. saldiranog redovnog prometa	347.107	408.475	117

Tabela 28. Vrijednost saldiranog redovnog prometa u 2019. i 2020. godini

Vrijednost saldiranog redovnog prometa u 2020. godini iznosila je 102.118.716 KM što predstavlja povećanje za 17% u odnosu na 2019. godinu. Prosječna dnevna vrijednost saldiranog redovnog prometa iznosila je 408.475 KM, što je za 17% više nego što je iznosila u prethodnoj godini. Ukupno je saldirano 7.627 transakcija, što je za 48% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Opis	Vrsta hartije od vrijednosti			Ukupno
	Akcije	Obveznice	Ostale hov	
Vrijednost saldiranog prometa	37.811.277	57.774.731	6.532.708	102.118.716
% od vrijednosti saldiranog redovnog prometa	37	57	6	100
Indeks (2020. / 2019.)	120	127	65	117
Broj saldiranih hartija od vrijednosti	124.946.203	24.929.535	13.805.915	163.681.653
% od ukupnog broja saldiranih hov	76	15	9	100
Indeks (2020. / 2019.)	102	51	70	78
Broj saldiranih transakcija	4.422	1.720	1.485	7.627
% od ukupnog broja saldiranih transakcija	58	23	19	100
Indeks (2020. / 2019.)	107	54	20	52

Tabela 29. Redovna trgovina u 2020. godini, po vrstama hartija od vrijednosti⁴⁶

Iz prethodne tabele vidimo da je vrijednost saldiranog redovnog prometa obveznicama i u 2020. godini veća od saldiranog redovnog prometa akcijama (57%:37%). U odnosu na 2019. godinu vrijednost prometa obveznicama povećana je za 27%, dok je vrijednost prometa akcijama povećana za 20%. Broj saldiranih transakcija obveznicama u 2020. godini smanjen je za 46%, dok je broj saldiranih transakcija sa akcijama povećan za 7% u odnosu na broj saldiranih transakcija u prethodnoj godini.

⁴⁴ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 108/14.

⁴⁵ Isto

⁴⁶ Isto.

Tržišta u razvoju kao što je tržište kapitala Republike Srpske u velikoj mjeri zavise od stranih investitora, koji su u momentu početka krize povukli značajna sredstva.

Mjesec	Ukupna vrijednost prometa	Prodaja		Kupovina	
		Iznos	%	Iznos	%
Januar	2.384.002	268.823	11,28	81.859	3,43
Februar	11.745.802	2.551.070	21,72	5.968.951	50,82
Mart	8.076.288	704.740	8,73	3.304.175	40,91
April	5.011.523	316.810	6,32	715.967	14,29
Maj	4.509.716	489.233	10,85	58.598	1,30
Jun	29.591.584	1.145.314	3,87	18.563	0,06
Jul	11.840.468	1.722.476	14,55	49.381	0,42
Avgust	14.707.156	1.188.806	8,08	21.948,38	0,15
Septembar	3.619.672	355.810	9,83	23.947	0,66
Oktoibar	37.500.295	4.493.115	11,98	8.186.101	21,83
Novembar	8.555.603	788.018	9,21	101.325	1,18
Decembar	30.537.435	775.041	2,54	88.358	0,29
UKUPNO	168.079.542	14.799.254	8,80	18.619.174	11,08

Tabela 30. Učešće nerezidenata u ukupnom prometu u 2020. godini⁴⁷

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da je učešće nerezidenata u kupovnom prometu u 2020. godini 11,08% što je za 11,92% više u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, učešće nerezidenata u prodajnom prometu u 2020. godini iznosilo je 8,8%, što je za 54,96% manje nego u prethodnoj godini.

5. Izvještavanje i objavljivanje informacija od strane emitenata

Pravilnikom o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne prodaje⁴⁸, detaljno je regulisan način izvršavanja obaveza akcionarskih društava i emitenata čije su hartije od vrijednosti predmet javne ponude⁴⁹.

Emitenti, čije su hartije od vrijednosti uvrštene na službeno berzansko tržište, prema članu 284. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, obavezni su da objavljuju:

- a) godišnje (uključujući i konsolidovane), polugodišnje i tromjesečne finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje,
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta i
- g) poseban izvještaj revizora u skladu sa zahtjevima Komisije,

dok su emitenti, čijim se hartijama od vrijednosti trguje na slobodnom tržištu, prema članu 285. istog zakona, obavezni da objavljuju:

- a) godišnje finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje ako su dužni da vrše reviziju u skladu sa propisima Komisije i
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.

⁴⁷ Prikazane vrijednosti prodaja/kupovina odnose se na vrijednosti saldiranih transakcija.

⁴⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12, 111/12, 50/14 i 103/29..

⁴⁹ U 2020. godini Pravilnik je promijenjen u dijelu koji se tiče usaglašavanja sa Pravilnikom o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti u dijelu koji se tiče dokumentacije koja se objavljuje u postupku emisije hartija od vrijednosti, kao značajni događaj, te u smislu dopune značajnih događaja.

Emitentima je omogućeno da finansijske, revizorske i izvještaje o značajnim događajima dostavljaju elektronskim sredstvima komunikacije. Navedene izvještaje Banjalučka berza besplatno objavljuje u okviru informacionog portala institucija tržišta kapitala (Komisije za hartije od vrijednosti, Banjalučke berze i Centralnog registra hartija od vrijednosti).

Stavom 2. člana 26. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske⁵⁰ omogućen je besplatan uvid u osnovne podatke iz preuzetih finansijskih izvještaja na internet stranici Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF).

Veći dio preostalih obaveza za emitenta, realizuju i same institucije tržišta kapitala u ime emitenata, pa se većina navedenih izvještaja i podataka u tim izvještajima preuzimaju iz Registra emitenata hartija od vrijednosti koji vodi Komisija (opšti podaci o emitentima, podaci o upravi i odborima, podaci o povezanim pravnim licima i podaci o emisiji hartija od vrijednosti, različite vrste rješenja itd.) i Centralnog registra hartija od vrijednosti (podaci o vlasnicima i vlasničkoj strukturi). Na ovaj način, tržištu je omogućena veća efikasnost pri disperziji informacija, koje su jednostavno i besplatno dostupne svim zainteresovanim stranama, praktično bez troškova za emitente. Dio navedenih informacija, koje su predmet javne objave, poput onih iz finansijskih izvještaja i prometu emitovanih hartija na Banjalučkoj berzi su raspoložive i na engleskom jeziku.

U 2020. godini Banjalučka berza je samostalno i prema zahtjevima emitenata objavila 1.434 korporativne novosti, uglavnom saziva za skupštinu akcionara, prijedloga odluka i odluka skupštine akcionara, obavještenja o sticanju akcija, javnih ponuda za preuzimanje, mišljenja o ponudi za preuzimanje i drugih značajnih događaja. Dio tih informacija preuziman je iz dnevnih novina, dok su ostale informacije dobijene od emitenata. Ukupan broj objava na portalu Banjalučke berze u izvještajnom periodu je iznosio 2.752, odnosno u prosjeku svaki radni dan objavljivano je oko 11 objava. U navedene objave nisu uključene kursne liste, statistički i drugi izvještaji Banjalučke berze u vezi sa trgovanjem.

U 2020. godini objavljena su 203 izvještaja revizora o finansijskim izvještajima (uključujući i one koji nisu za 2019. godinu), uz dva mišljenja revizora o finansijskim izvještajima emitenata, 28 nerevidiranih godišnjih finansijskih izvještaja za 2019. godinu emitenata listiranih na službenom berzanskom tržištu, te 158 nerevidiranih finansijskih izvještaja za 2019. godinu za emitente čije su akcije uvrštene na slobodno tržište, 1 finansijski izvještaj za 2019. godinu i 11 mjesečnih izvještaja (preuzetih od depozitara) zatvorenih investicionih fondova, 13 godišnjih finansijskih izvještaja otvorenih investicionih fondova kao i 121 mjesečni izvještaj otvorenih investicionih fondova.

Iako se može konstatovati da informacioni portal tržišta kapitala u Republici Srpskoj raspolaže sa znatnim brojem nominalno relevantnih informacija o emitentima i dalje postoji potreba da privredni subjekti koji su na tržište kapitala dospjeli posredstvom privatizacionih procesa ostvare veći kredibilitet sa stanovišta poštovanja standarda pri upravljanju akcionarskim društvima. Naime, legitimitet njihovog pojavljivanja na tržištu hartija od vrijednosti sa zahtjevom za prikupljanje novčanih sredstava prodajom hartija od vrijednosti zavisi od mogućnosti investitora da dobiju relevantne informacije, ali i efikasnu zaštitu sopstvenih interesa.

⁵⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15.

6. Promjena oblika organizovanja akcionarskog društva i promjena pravne forme

Zakonom o privrednim društvima⁵¹ uređena je mogućnost promjene oblika akcionarskog društva (odredbom člana 189. i 191a), kao i mogućnost promjene pravne forme akcionarskog društva (odredbe članova 421. – 425.). Na osnovu ovlašćenja iz člana 191a. i člana 421. tog zakona, Komisija je dodatno uredila ovu oblast donošenjem Pravilnika o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva⁵².

U 2020. godini Komisija je upisala tri promjene pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću i jednu promjenu oblika akcionarskog društva (otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo). U jednom slučaju, zahtjev za pretvaranje otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo je odbijen.

U periodu važenja aktuelnog Zakona o privrednim društvima, od kada je čitav proces i započeo, pravnu formu otvorenog akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću promijenilo je ukupno 86 društava, dok je 12 društava promijenilo oblik organizovanja – iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo. Sva pomenuta društva su delistirana iz berzanskog sistema trgovanja..

Godine	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Promjene oblika organizovanja a.d. - iz otvorenog u zatvoreno	2	1	2	-	1	1
Promjene pravne forme – iz a.d. u d.o.o.	3	4	13	5	6	3

Tabela 31. Broj postupaka promjene oblika organizovanja akcionarskog društva i promjena pravne forme iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Uređivanjem ove oblasti, stvoreni su preduslovi za otvorena akcionarska društva koja nemaju interes ili uslove za ovakvu pravnu formu, da mogu da je promijene odnosno da se isključe iz berzanskog sistema trgovanja.

7. Preuzimanje akcionarskih društava

Postupak preuzimanja otvorenih akcionarskih društava obavlja se u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava⁵³, čije odredbe omogućavaju akcionarima da, u postupku preuzimanja društva po unaprijed utvrđenim uslovima prodaju akcije emitenata u kojima nemaju znatnijeg uticaja na upravljanje, ili drugih interesa. Važnost ovog zakona na nelikvidnim tržištima, poput našeg, ima poseban značaj, s obzirom da je broj zainteresovanih investitora za pojedine emitente relativno mali.

Otvorena akcionarska društva (uz dva izuzetka) su sadašnji pravni status stekla u procesu privatizacije. Relativno velika disperzija vlasništva, uzrokovana masovnom vaučerskom privatizacijom, čak i u malim preduzećima (posmatrano sa aspekta veličine kapitala) imala je za posljedicu veći broj preuzimanja u ranijim izvještajnim periodima. Ipak, tokom posljednjih godina primjetan je očekivani trend smanjenja ovih postupaka, jer je konsolidacija vlasništva u najvećem broju emitenata, uglavnom, završena, a postupci preuzimanja se obavljaju kako bi se prešao „prag“ od 90%, što bi omogućilo provođenje

⁵¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19.

⁵² „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/10, 60/12 i 117/12.

⁵³ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 65/08, 92/09 i 59/13.

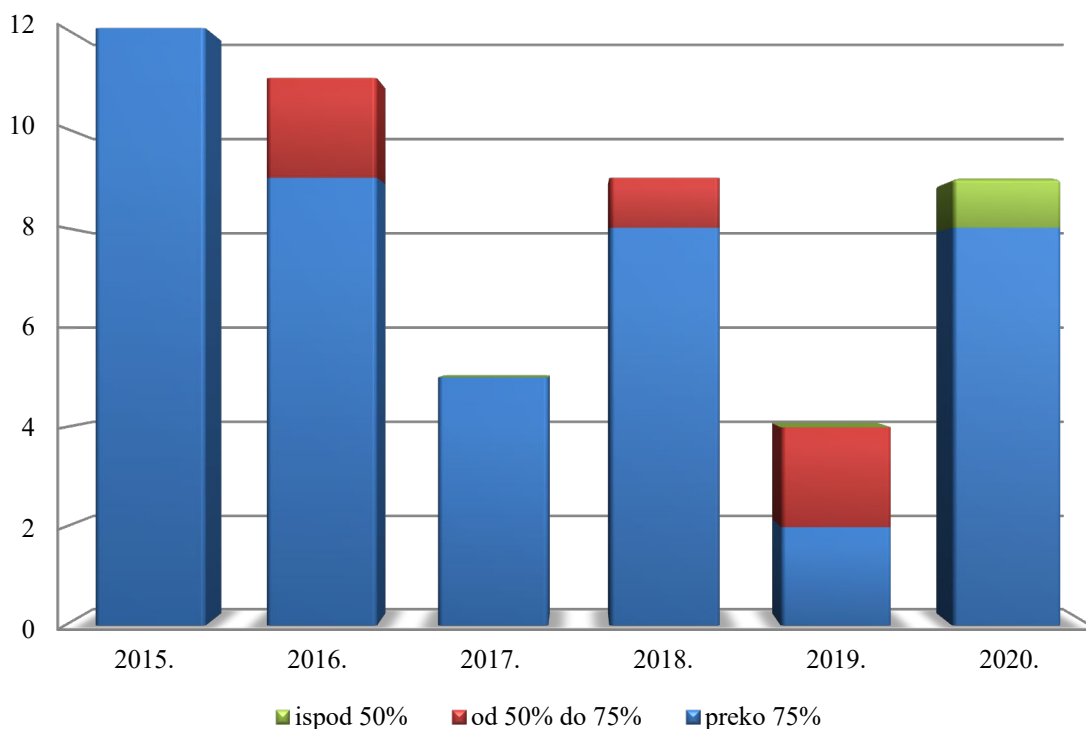
postupka prenosa akcija manjinskih akcionara (prema članu 421. stav 1. Zakona o privrednim društvima) i kasnije zatvaranje akcionarskih društva ili promjenu pravne forme, te delistiranje hartija sa Berze.

Činjenica je da je veći broj perspektivnih preduzeća bio predmet preuzimanja u prethodnom periodu, te da su u značajnoj mjeri iskorišćene mogućnosti da se promijeni pravna forma i izvrši delistiranje uticala je na to da je u ovom izvještajnom periodu nastavljen trend smanjenja broja preuzimanja u odnosu na ranije izvještajne periode.

U toku 2020. godine postupak preuzimanja je okončan u četiri slučaja.

Period	preko 75%	od 50% do 75%	ispod 50%	ukupno
2015.	12	-	-	12
2016.	9	2	-	11
2017.	5	-	-	5
2018.	8	1	-	9
2019.	2	2	-	4
2020.	9	-	1	10

Tabela 32. Uporedni pregled rezultata preuzimanja u periodu 2003 – 2020. godine

Slika 21. Procentualna struktura postupaka preuzimanja akcionarskih društava u periodu od 2015. do 2020. godine

Podaci za ukupan broj preuzimanja po rezultatima postupaka nisu relevantni, s obzirom da je postupak za pojedina akcionarska društva provoden dva, tri ili čak četiri puta.

Ukupan broj akcionarskih društva koja su bila predmet preuzimanja najmanje jednom u periodu od početka primjene Zakona o preuzimanju akcionarskih društava je 338.

Bez obzira na različitost ključnih motiva za sticanje većinskog učešća u vlasničkoj strukturi, nema dokaza da je koncentracija vlasništva doprinijela potrebnom finansijskom restrukturiranju i efikasnijem upravljanju privrednim društvima, već je, naprotiv, u velikom broju slučajeva osnovna djelatnost ugašena a nekretnine i oprema promijenile prvobitnu namjenu.

U 2020. godini u jednom slučaju je utvrđena obaveza za objavljivanje javne ponude za preuzimanje, s obzirom da obveznici nisu samostalno izvršavali zakonsku obavezu⁵⁴. Od početka primjene Zakona o preuzimanju (od 2002. godine), Komisija je pokrenula ukupno pedeset i devet prekršajnih postupaka zbog nepostupanja po obavezi objavljivanja ponude za preuzimanje.⁵⁵

⁵⁴ Pregled utvrđenih obaveza po ranijim izvještajnim periodima (godine):

2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
9	5	6	4	-	3	1	2	-	-	-	1

⁵⁵ Sudovi su u dosadašnjem periodu, u najvećem broju slučajeva, izricali su uslovne osude.

V INVESTICIONI FONDOVI

Iskustva razvijenih zemalja su pokazala da investicioni fondovi, kao alternativni oblik ulaganja u odnosu na klasičnu štednju u bankama, postaju sve značajniji učesnici na tržištu kapitala i mehanizam za prikupljanje i plasiranje viškova sredstava koji postoje u zemlji. Investicionim fondovima upravljaju društva za upravljanje investicionim fondovima, donošenjem investicionih odluka i vršenjem administrativnih, marketinških i ostalih aktivnosti.

U poređenju sa trenutnom situacijom u Republici Srpskoj, u kojoj najznačajnija sredstva za razvoj privrednih subjekata potiču iz kredita ili reinvestiranja profita kompanija, u razvijenim ekonomijama hartije od vrednosti predstavljaju veoma značajan alternativni izvor finansiranja. Investicioni fondovi omogućavaju investitorima da višak sredstava plasiraju u hartije od vrijednosti, pri čemu nije neophodno da posjeduju specijalističko znanje o finansijama i ulažu napor u analiziranje različitih investicionih mogućnosti, kao prethodnih aktivnosti koje se inače provode u donošenju investicionih odluka. Investicioni fondovi treba da budu profesionalno osposobljeni da pronađu prinodne, tržišno atraktivne i kvalitetne hartije (i uopšte investicije) kojima će trgovati, obezbjeđujući svojim ulagačima dobit. Uslov je da postoje dovoljno kvalitetne i kapitalno značajne kompanije u koje se može ulagati. Bez dobre i kvalitetne ponude hartija od vrijednosti na tržištu kapitala, normativno-pravni okvir kojim je omogućeno osnivanje investicionih fondova ne može sam po sebi doprinijeti značajnijoj afirmaciji ovog segmenta finansijskog tržišta.

Osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje u Republici Srpskoj regulisano je Zakonom o investicionim fondovima⁵⁶, kao i podzakonskim propisima koje je donijela Komisija.

Zakon o investicionim fondovima sadržajno obuhvata nekoliko cjelina:

- investicione fondove (vrste, karakteristike, osnivanje, ograničenja i dozvoljena ulaganja, upravljanje fondom, utvrđivanje vrijednosti imovine i cijena udjela ili akcija, prospekt, izvještavanje, promocija i oglašavanje, prodaja udjela ili akcija),
- društva za upravljanje (uslovi za osnivanje, licenciranje, poslovanje),
- banke depozitare (osnovna obilježja, uloga i obaveze) i
- ovlašćenja regulatora (nadležnost Komisije u pogledu davanja dozvola, vršenja nadzora i preduzimanja mjera nadzora).

Zakonom o investicionim fondovima propisan je način osnivanja i poslovanja fonda, kao pravnog lica ili posebne imovine. U smislu tog zakona, investicioni fond je institucija kolektivnog ulaganja, čiji je jedini cilj da prikuplja novčana sredstva i da ih u skladu sa unaprijed određenom investicionom politikom ulaže u različite vrste imovine radi ostvarenja prihoda i smanjenja rizika ulaganja. Zakon o investicionim fondovima dao je mogućnost formiranja otvorenih i zatvorenih investicionih fondova sa privatnom i javnom ponudom.

U Republici Srpskoj na kraju izvještajnog perioda poslovalo je šest društava za upravljanje koja su upravljala imovinom ukupno 19 investicionih fondova: 18 otvorenih i jednog zatvorenog.

R.	Oznaka	Naziv fonda	Naziv društva za upravljanje
----	--------	-------------	------------------------------

⁵⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 92/06, 82/15 i 94/49.

br.	fonda		
1.	ADBP	OAIF Adriatic Balanced	DUIF Polara invest a.d. Banja Luka
2.	PADP	OAIF Polara Adriatic fond	
3.	JKIP	OAIF Jahorina KOIN	
4.	PRIP	OMIF Privrednik invest	
5.	OPTP	OAIF Opportunity fund	DUIF Kristal invest a.d. Banja Luka
6.	MMSP	OMIF Maximus fund	
7.	FTRP	OMIF Future fund	
8.	CSHP	ONIF Cash fund	
9.	KCPP	ONIF Kristal Cash Plus Fund	
10.	EIOP	OAIF Euroinvestment	DUIF Euroinvestment a.d. Banja Luka
11.	AIVP	OAIF Aktiva invest fond	DUIF Management Solutions d.o.o. Banja Luka
12.	BAIP	OMIF Balkan investment fond	
13.	BOSP	OAIF Bors invest fond	
14.	PPLP	OAIF Profit plus	
15.	VBEP	OAIF VIB fond	
16.	VEBP	OMIF VB fond	
17.	INOP	OMIF Invest nova	DUIF Invest nova a.d.
18.	UNIP	ZIF Unioinvest a.d. Bijeljina	Bijeljina
19.	WVPP	OAIF WVP Premium	DUIF WVP Fund Management a.d. Banja Luka

Tabela 33. Pregled društava za upravljanje i investicionih fondova u Republici Srpskoj na dan 31.12.2020. godine

1. Proces obaveznog preoblikovanja zatvorenih investicionih fondova

U skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i Pravilnikom o udjelima otvorenog investicionog fonda⁵⁷, prodaja i otkup udjela kod otvorenih investicionih fondova nastalih u postupku preoblikovanja se dvije godine nakon preoblikovanja vrši svakog dana.

U 2020. godini sva društva za upravljanje su vršila otkup i prodaju udjela u otvorenim investicionim fondovima kojim upravljaju. Pri tome su svi investicioni fondovi postali dnevno otvoreni, odnosno počeli su sa svakodnevnim zaprimanjem zahtjeva za otkup i prodaju udjela. Udjeli svih otvorenih investicionih fondova su tokom 2020. godine delistirani sa Banjalučke berze.

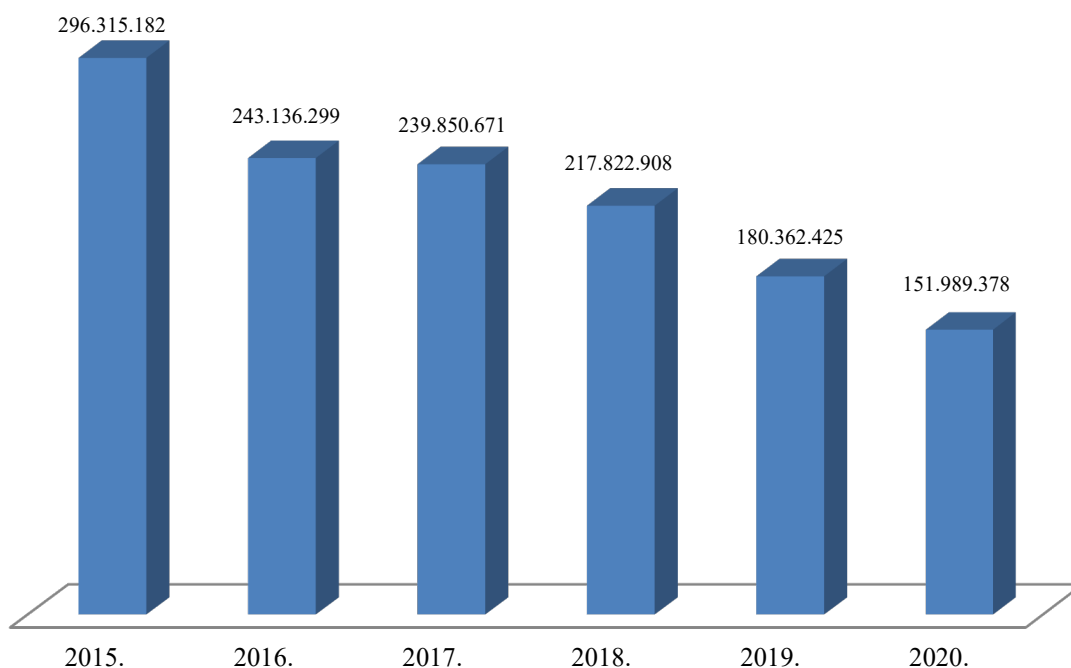
2. Neto vrijednost imovine

Neto vrijednost imovine predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja poslovanja investicionih fondova. Prema postojećim propisima, izračunavanje neto vrijednosti imovine fondova obavljaju društva za upravljanje investicionim fondovima, dok banke depozitari vode računa da je obračun neto vrijednosti obavljen u skladu sa propisima.

Način obračuna neto vrijednosti imovine investicionih fondova propisan je Zakonom o investicionim fondovima i Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda⁵⁸.

⁵⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 113/16, 40/17, 15/18, 70/18, 99/18 i 101/18.

⁵⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 118/18.

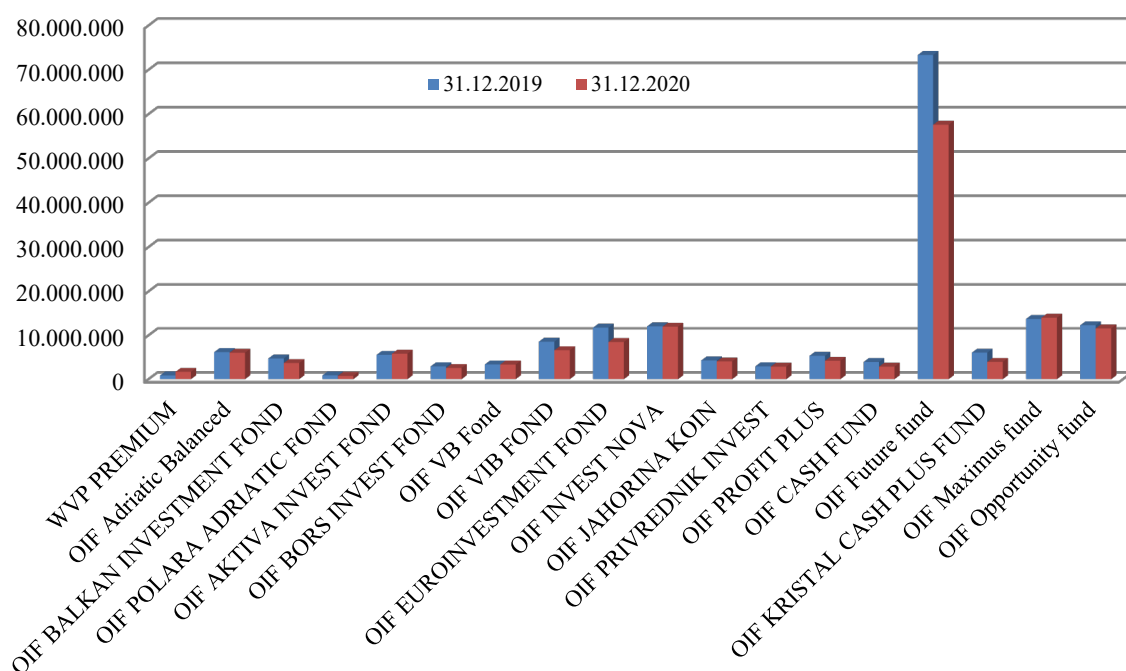

Slika 22. Neto vrijednosti imovine investicionih fondova u Republici Srpskoj u periodu 2015 - 2020. godine (u KM)

Sa prethodne slike vidimo da je u 2020. godini došlo do smanjenja neto vrijednosti imovine investicionih fondova u odnosu na kraj 2019. godine. Naime, neto vrijednost imovine smanjila se sa 180.362.425 KM na 151.989.378 KM (-15,7%). Osnovni razlog ovako velikog pada NVI su otkupi udjela otvorenih investicionih fondova.

Fond	31.12. 2019.	31.12. 2020.	Razlika (KM)	Razlika (%)
WVP PREMIUM	859.448	1.673.189	813.741	94,7
OIF Adriatic Balanced	6.163.923	6.042.328	-121.595	-2,0
OIF BALKAN INVESTMENT FOND	4.718.007	3.678.917	-1.039.090	-22,0
OIF POLARA ADRIATIC FOND	874.359	748.242	-126.116	-14,4
OIF AKTIVA INVEST FOND	5.538.161	5.810.200	272.039	4,9
OIF BORS INVEST FOND	2.924.906	2.547.663	-377.244	-12,9
OIF VB Fond	3.350.529	3.340.365	-10.164	-0,3
OIF VIB FOND	8.557.736	6.596.024	-1.961.712	-22,9
OIF EUROINVESTMENT FOND	11.744.902	8.480.254	-3.264.648	-27,8
OIF INVEST NOVA	12.042.537	11.961.258	-81.279	-0,7
OIF JAHORINA KOIN	4.274.200	4.042.166	-232.033	-5,4
OIF PRIVREDNIK INVEST	2.946.960	2.874.644	-72.316	-2,5
OIF PROFIT PLUS	5.331.178	4.192.733	-1.138.445	-21,4
OIF CASH FUND	3.932.628	2.863.559	-1.069.069	-27,2
OIF Future fund	73.347.180	57.599.571	-15.747.609	-21,5
OIF KRISTAL CASH PLUS FUND	6.048.307	3.933.336	-2.114.971	-35,0
OIF Maximus fund	13.734.864	14.018.271	283.408	2,1
OIF Opportunity fund	12.291.250	11.586.659	-704.591	-5,7
Ukupno	178.681.074	151.989.378	-26.691.696	-14,9

Tabela 34. Neto vrijednost imovine investicionih fondova na dan 31.12.2019. i 31.12.2020. godine

Slika 23. Neto vrijednosti imovine investicionih fondova u Republici Srpskoj u periodu 2019. i 2020. godini

U 2020. godini samo WVP PREMIUM i OIF Maximus fund imali su povećanje neto vrijednosti imovine u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu. WVP PREMIUM imao je rast imovine od 94,7% a OIF Maximus fund rast od 2,1%. S druge strane, najveći pad imovine bio je kod OIF KRISTAL CASH PLUS FUND (-35%), OIF EUROINVESTMENT FOND (-27,8%) i OIF CASH FUND (-27,2%).

Naziv investicionog fonda	NVI po udjelu/akciji		Promjena (%)
	31.12.2019.	31.12.2020.	
WVP PREMIUM	10,66	10,26	-3,8
OIF Adriatic Balanced	5,37	5,42	1,0
OIF BALKAN INVESTMENT FOND	4,14	3,87	-6,6
OIF POLARA ADRIATIC FOND	0,71	0,66	-6,2
OIF AKTIVA INVEST FOND	6,42	6,77	5,4
OIF BORS INVEST FOND	5,06	4,67	-7,7
OIF VB Fond	4,39	4,48	2,1
OIF VIB FOND	4,34	3,83	-11,8
OIF EUROINVESTMENT FOND	12,69	12,06	-5,0
OIF INVEST NOVA	0,16	0,16	1,5
OIF JAHORINA KOIN	2,76	2,79	1,2
OIF PRIVREDNIK INVEST	2,95	2,98	0,9
OIF PROFIT PLUS	3,38	3,02	-10,7
OIF CASH FUND	0,03	0,03	-2,0
OIF Future fund	12,32	12,12	-1,6
OIF KRISTAL CASH PLUS FUND	0,81	0,79	-3,2
OIF Maximus fund	4,58	4,79	4,6
OIF Opportunity fund	6,08	5,93	-2,6

Tabela 35. Neto vrijednost imovine po udjelu/akciji investicionih fondova na dan 31.12.2019. i 31.12.2020. godine

Iz prethodne tabele je vidljivo da je kod ukupno 18 otvorenih investicionih fondova kod 7 fonova došlo do rasta NVI po udjelu, a najveći rast imali su udjeli OIF AKTIVA INVEST FOND (5,4%) i OIF Maximus fund (4,6%). Sa druge strane, kod 11 otvorenih investicionih fondova koji su imali pad NVI po udjelu, najveći pad imali su: OIF VIB FOND (-11,8%), OIF PROFIT PLUS (-10,7%) i OIF BALKAN INVESTMENT FOND (-6,6%).

Kod jedinog zatvorenog investicionog fonda ZIF Unioinvest a.d. Bijeljina, u 2020. godini došlo je do smanjenja NVI po akciji od 2% (sa 0,66 KM na 0,65 KM).

3. Struktura imovine investicionih fondova

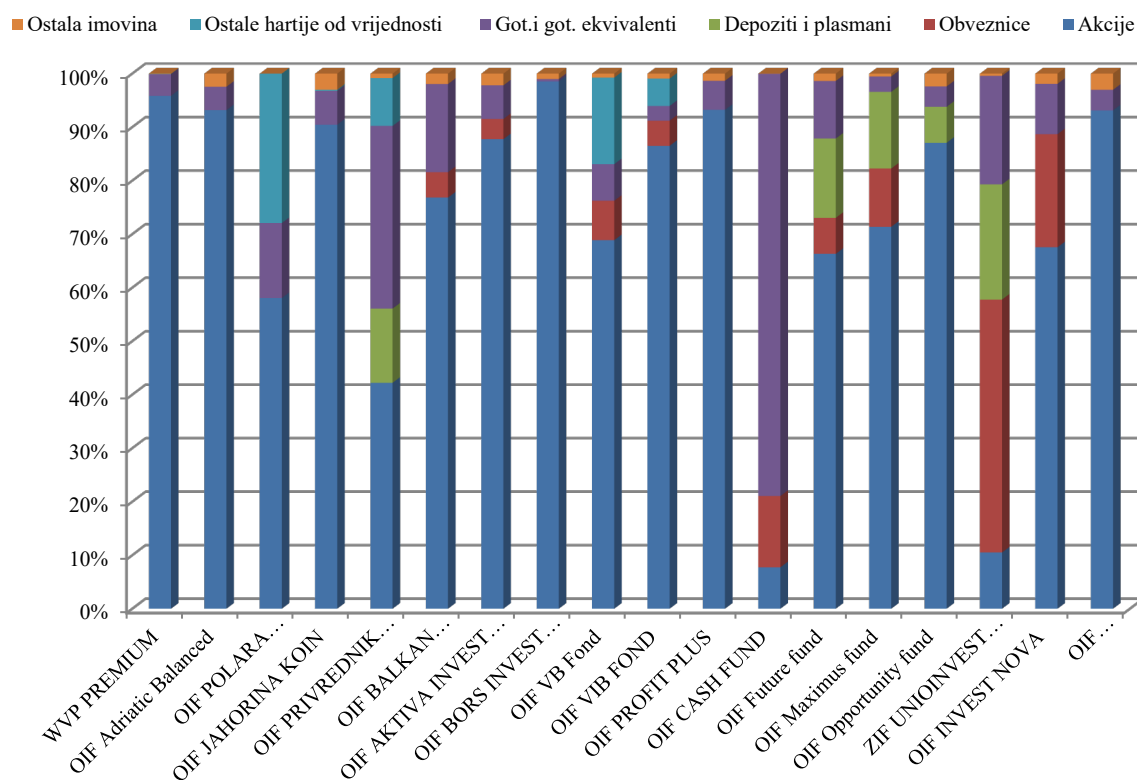
Članom 14. Zakona o investicionim fondovima propisano je da, u zavisnosti od vrste pretežnog ulaganja, podvrste investicionih fondova mogu biti:

- a) akcijski fond, koji ima sredstva uložena pretežno u akcije ili u akcije i udjele akcijskih ciljnih fondova,
- b) obveznički fond, koji ima sredstva pretežno uložena u obveznice ili u obveznice i udjele obvezničkih ciljnih fondova ili druge oblike listiranog duga,
- v) fond novčanog tržišta, koji ima sredstva pretežno uložena u instrumente tržišta novca, novčane depozite i udjele ciljnih fonda novčanog tržišta i
- g) mješoviti fond, koji ima uložena sredstva u različite vrste hartija od vrijednosti, instrumente tržišta novca, novčane depozite i udjele ciljnih fonda novčanog tržišta.

Pod pretežnim ulaganjem podrazumijeva se da je najmanje 70% sredstava fonda uloženo u određenu vrstu imovine.

Fond	Akcije	Obveznice	Depoziti i plasmani	Got.i got. ekvivalenti	Ostale hov	Ostala imovina	Ukupno
WVP PREMIUM	1.616.080	-	-	68.121	647	1.145	1.685.993
OIF Adriatic Balanced	5.645.941	-	-	265.223	0	148.840	6.060.004
OIF POLARA ADRIATIC FOND	435.356	-	-	105.102	209.375	20	749.853
OIF JAHORINA KOIN	3.732.441	-	-	260.469	8.555	125.076	4.126.540
OIF PRIVREDNIK INVEST	1.217.692	-	400.000	984.494	257.877	24.009	2.884.073
OIF BALKAN INVESTMENT FOND	2.834.706	174.600	-	608.119	-	71.778	3.689.203
OIF AKTIVA INVEST FOND	5.113.856	219.188	-	366.612	-	127.726	5.827.382
OIF BORS INVEST FOND	2.525.488	-	-	11.336	-	25.936	2.562.760
OIF VB Fond	2.306.638	246.449	-	228.984	541.712	25.229	3.349.012
OIF VIB FOND	5.722.508	310.359	-	181.800	338.512	61.865	6.615.044
OIF PROFIT PLUS	3.920.316	-	-	228.738	-	56.083	4.205.137
OIF CASH FUND	223.106	383.161	-	2.271.957	-	721	2.878.946
OIF Future fund	41.571.190	4.222.098	9.281.569	6.743.639	-	864.228	62.682.724
OIF Maximus fund	10.035.400	1.531.880	2.013.944	404.583	-	75.330	14.061.137
OIF Opportunity fund	10.374.310	-	800.000	454.104	-	285.729	-
ZIF UNIOINVEST FOND	175.825	790.446	360.000	339.401	-	6.765	1.672.437
OIF INVEST NOVA	8.617.901	2.695.701	-	1.200.976	-	243.296	12.757.874
OIF EUROINVESTMENT FOND	8.033.850	-	-	331.902	-	261.303	8.627.055
Ukupno	114.102.605	10.573.882	12.855.513	15.055.560	1.356.678	2.405.079	144.435.174

Tabela 36. Struktura ulaganja investicionih fondova po vrstama imovine na dan 31.12.2020. godine (u KM)

Slika 24. Ulaganje investicionih fondova po vrstama imovine na dan 31.12.2020. godine

Iz izloženih podataka je vidljivo da je na dan 31.12.2020. godine najveći broj investicionih fondova prema strukturi ulaganja bio akcijski i mješoviti. Pored njih, postoje i dva fonda novčanog tržišta.